

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961154469

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

43713

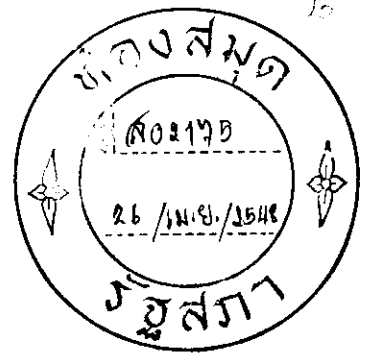
รณ

52

7.3

627.4

2547

รายงานการพิจารณาศึกษา
แนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน
พื้นที่ในเขต อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

สิ่งพิมพ์รัฐบาล

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

วุฒิสภา

นายจำเอน จิตรธร

รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายนิวัฒน์ พันธุ์

ประธานคณะกรรมการ

นายวีระพล วัชรประทีป

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

นายณรงค์สิทธิ์ เกรือรัตน์

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

นายปราโมทย์ ไม้กลัด

ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายสุริย นูมิตรนประพิณ

รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

นายอำนาจ เขียรประมุข

เลขานุการคณะกรรมการ

นายโอภาส รongเงิน

รองเลขานุการคณะกรรมการ

นางพรหมจारी รัตนเศรษฐ์

โฆษกคณะกรรมการ

นายเกษม ชัยสิทธิ์

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายสมบูรณ์ ทองบุราณ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายสมัย ฮมแสน

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายอนันต์ ผลอำนวย

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายอุทัยพันธุ์ สงวนเสริมศรี

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายประศักดิ์ ฤทธิกาพิณ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

(สำเนา)

ที่ สว. 0009 / (ร 31)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กทม. 10300

2 กันยายน 2547

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืนพื้นที่ในเขต
อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา
เรื่อง แนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืนพื้นที่ในเขตอำเภอเสลภูมิ
จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1 ชุด

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ 29 สิงหาคม 2546
ที่ประชุมได้ลงมติให้ตั้งคณะกรรมการวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ข้อ 76 วรรคสอง เป็นการชั่วคราว
เฉพาะกรณี แล้วลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ตามข้อบังคับฯ ข้อ 75
ซึ่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง
มีอำนาจหน้าที่กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา
โดยคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน
พื้นที่ในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งคณะกรรมการฯ คณะนี้ประกอบด้วย

1. นายนิวัฒน์ พันธุ์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายปราโมทย์ ไม้มัด	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
3. นายจำเอน จิตรธร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
4. นายวีระพล วัชรประทีป	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
5. นายณรงค์สิทธิ์ เครือรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
6. นายสุรียน ภูมิรัตนประพิณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
7. นายอำนาจ เขียรประมุข	เลขานุการคณะกรรมการ
8. นายโอภาส รองเงิน	รองเลขานุการคณะกรรมการ
9. นางพรหมจรรย์ รัตนเศรษฐ์	โฆษกคณะกรรมการ
10. นายสมบุรณ์ ทองบุราณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
11. นายสมัย ชมแสน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
12. นายอนันต์ ผลอำนวย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา
เรื่อง แนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืนพื้นที่ในเขตอำเภอเสลภูมิ
จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ 29 สิงหาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้ลงมติให้ตั้งคณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๗๖ วรรคสอง เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี แล้วลงมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๗๕ ซึ่งคณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ เป็นคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่กระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา โดยคณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืนพื้นที่ในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

บัดนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 189 และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ข้อ 90 ดังนี้

1. การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการฯ

คณะกรรมาธิการฯ ได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน ประกอบด้วย

1. นายปราโมทย์ ไม้กลัด	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. นายเกษม ชัยสิทธิ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
3. นายจำเริญ จิตรธร	รองประธานคณะอนุกรรมการ
4. นายวีระพล วัชรประทีป	รองประธานคณะอนุกรรมการ
5. นายนิวัฒน์ พันธุ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
6. นางพรหมจารี รัตนเศรษฐ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
7. นายชัยวัฒน์ ปรีชาวิทย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
8. นายสิทธิพงษ์ คุณทอง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
9. นายวิรัตน์ ขาวอุปถัมภ์	อนุกรรมการ
10. นายสมบูรณ์ ทองบุราณ	อนุกรรมการ
11. นายกมลพร หัสรังค์	อนุกรรมการ
12. นายธีรวัฒน์ ตั้งพาณิชย์	อนุกรรมการและเลขานุการ

13. นายอนุสรณ์ เกษมวรรณ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

14. นางสาวพนิดา วัลย์วุฒิ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ต่อมาที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีมติแต่งตั้งนายชัยวัฒน์ ปรีชาวิทย์ เป็นอนุกรรมการฯ แทนนายธีรวัฒน์ ตั้งพาณิชย์ เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2547 และได้มีมติตั้ง นายสิทธิพงษ์ คุณทอง เป็นอนุกรรมการฯ แทนนางสาวพนิดา วัลย์วุฒิ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

1.2 ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีมติแต่งตั้ง นางอุมาพร สายสุวรรณ ผู้อำนวยการกลุ่มงาน คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สำนักกรรมการ 1 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ข้อ 82 วรรคสาม

1.3 หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องอนุกรรมการฯ ได้เชิญมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความ คิดเห็นประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ คือ

สมาชิกวุฒิสภา

1. นายสงวน นันทชาติ

สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดพะเยา

2. นายวิบูลย์ แซ่มชื่น

สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดกาฬสินธุ์

กรมชลประทาน

1. นายประเจตน์ พลคชา

ผู้อำนวยการส่วนวางโครงการกรมชลประทาน

2. นายชลัม นิลพันธ์

หัวหน้ากลุ่มวางโครงการ 2 กรมชลประทาน

3. นายนิรันดร์ นาคทับทิม

หัวหน้าโครงการชลประทานยโสธร

4. นายประติษฐ์ พรหมบุตร

หัวหน้าโครงการชลประทานร้อยเอ็ด

5. นายสมเกียรติ ประจักษ์วงษ์

วิศวกรโยธา 8 วช

6. นายอัศวพงษ์ บุญมาศ

วิศวกรชลประทาน 8

7. นายพงศ์ศักดิ์ อรุณวิจิตรสกุล

วิศวกรชลประทาน 8

8. นายปกครอง สุดใจนาค

วิศวกรชลประทาน 7 วช

9. นายสิริวิวัฒน์ ก่ออิฐ

วิศวกรชลประทาน 7 วช

10. นายเกื้อศักดิ์ ทาทอง

วิศวกรโยธา 6 ว

11. นางมนทิวา เดชโยธิน

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5

12. นายสืบสาย ณ ถลาง

วิศวกรชลประทาน 4

กรมทรัพยากรน้ำ

นายสุรพล บัดตานี

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

LIRT

บริษัท เอ็นแคคคอนซัลแตนท์ จำกัด

1. นายเสวต กลายนาท	กรรมการผู้จัดการ
2. นายบรรเจิด จิระนานนท์	ผู้เชี่ยวชาญด้านแบบจำลองคณิตศาสตร์
3. นายอภิชาติ ศุภระวีศรี	ผู้เชี่ยวชาญด้านจัดทำแผนที่สารสนเทศ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการธิการ

1. นายวิเศษ แสงกาญจนวนิช
2. นายสุตจิต อภิรติ

1.4 ในการดำเนินการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการฯ นอกจากจะได้เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นและร่วมประชุมแล้ว คณะอนุกรรมการฯ ยังได้ศึกษาจากเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

1.5 พิจารณาศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริง จากการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2547

2. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการธิการฯ ขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางแก้ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืนพื้นที่ในเขตอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยคณะกรรมการฯ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ปัญหาพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน ดำเนินการพิจารณาศึกษาในรายละเอียดของรายงานดังกล่าว

ในการจัดทำรายงาน คณะกรรมการธิการฯ ได้พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมการฯ ด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ โดยมีรายละเอียดตามรายงานท้ายนี้ เพื่อให้วุฒิสภาโปรดพิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับรายงานการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป

(นายอำนาจ เวียรประมุข)

เลขานุการคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

วุฒิสภา

LIRT

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	1
1. ข้อเท็จจริง	3
1.1. แผนแม่บทการแก้ไขปัญหาอุทกภัย	3
1.2. มาตรการแก้ไขปัญหาอุทกภัย	4
1.3. การศึกษาของหน่วยราชการที่ดำเนินการ	4
2. ประเด็นปัญหา	5
3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
4. วิธีการศึกษา	11
5. แนวทางแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการ	13
5.1. แนวทางแก้ปัญหาน้ำท่วม	13
5.2. แนวทางแก้ปัญหาคารขาดแคลนน้	19
5.3. แนวทางการบริหารอย่างบูรณาการ	19
6. สรุปและข้อเสนอแนะ	23
เอกสารอ้างอิง	25
- รายงานการศึกษาความเหมาะสมโครงการบรรเทาอุทกภัยลุ่มน้ำยัง ของกรมชลประทาน จัดทำโดยบริษัทเซาท์อีสท์เอเชียเทคโนโลยี จำกัด และบริษัท เอ็นแคคคอนซัลแตนท์ จำกัด กันยายน 2546	
ภาคผนวก	
ก. สำเนาหนังสือร้องเรียนถึงคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา	27
ข. สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาน้ำท่วม พื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน	33
ค. สรุปรายงานการเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่ของคณะกรรมการ การเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา	39
ง. สรุปผลการประชุมการมีส่วนร่วมของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	43

LIART

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปของผู้บริหาร

ด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนางามและกำนันตำบลนางามได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา เพื่อขอให้คณะกรรมการฯ หาทางช่วยเหลือแก้ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ในเขตตำบลนางาม ขวาว นาเลิง และเมืองไพร อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พื้นที่ดังกล่าวมีเนื้อที่ประมาณ 200,000 ไร่ อยู่ใกล้กับบริเวณลำน้ำยังบรรจบกับแม่น้ำชี ซึ่งในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2543-2546 ได้เกิดน้ำท่วมพื้นที่ดังกล่าวติดต่อกันทุกปี จึงขอให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ช่วยหาทางแก้ไขปัญหาและประสานกับรัฐบาลเพื่อจัดหางบประมาณมาดำเนินการให้

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ได้รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาและมีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน โดยมี นายปราโมทย์ ไม้กลัด สมาชิกวุฒิสภา กรุงเทพมหานคร เป็นประธานคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษา มาร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหารวมทั้งการเดินทางไปตรวจสอบสภาพพื้นที่เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ และประชุมหารือกับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลและกลุ่มเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบ

แนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่บริเวณดังกล่าว ได้พิจารณาศึกษาจากรายงานการศึกษาของกรมชลประทาน ซึ่งจัดทำขึ้นโดยบริษัทที่ปรึกษา เซาท์อีสต์เอเชียเทคโนโลยี จำกัด และบริษัท เอ็นแคคคอนซัลแตนท์ จำกัด รวมทั้งจากคำชี้แจงของผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ สรุปได้ว่า การเกิดปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ดังกล่าว ควรแยกออกเป็นสองส่วน คือ พื้นที่ลุ่มน้ำยังตอนบน ซึ่งลักษณะพื้นที่มีความลาดชันพอประมาณ ปัญหาน้ำท่วมบริเวณนี้เกิดจากน้ำไหลหลากมาจากการที่ฝนที่ตกในลุ่มน้ำยัง โดยมักเกิดขึ้นในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม น้ำที่ไหลหลากมีปริมาณมากเกินกว่าที่ความจุของลำน้ำยังจะรับได้ ทำให้เกิดน้ำไหลเอ่อท่วมพื้นที่การเกษตร คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาการแก้ไขปัญหบริเวณตอนบนหลายวิธี ตั้งแต่การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำทางต้นน้ำ การขุดคลองลัด การขุดคลองผันน้ำ การสร้างคันกั้นน้ำริมลำน้ำยัง การขุดขยายลำน้ำให้ระบายน้ำได้ดีขึ้น การปรับปรุงฝายในลำน้ำยัง และการขยายช่องเปิดสะพานข้ามลำน้ำยัง ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าการแก้ปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ตอนบนสามารถใช้มาตรการที่เป็นสิ่งก่อสร้างได้ ได้แก่ การขุดคลองลัดบริเวณบ้านฮ้านหญ้า การก่อสร้างผนังกั้นน้ำบริเวณกุดปลาชุมไปบรรจบกับคันกั้นน้ำเดิม และการขุดลอกลำน้ำยังในช่วงที่ก่อสร้างผนังเพื่อลดระดับน้ำลง

ในส่วนพื้นที่ตอนล่างซึ่งเป็นบริเวณที่ราษฎรร้องเรียนจะมีลักษณะเป็นที่ลุ่มต่ำมาก ปัญหาน้ำท่วมเกิดขึ้นในช่วงปลายฤดูฝน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม เป็นต้นไป และเป็นช่วงที่ระดับน้ำ

ในลำน้ำชีเอ่อสูงขึ้นและไหลสั้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่การเกษตร สำหรับการแก้ปัญหาในบริเวณพื้นที่ตอนล่างนั้น หลังจากได้พิจารณามาตรการต่าง ๆ ทั้งมาตรการใช้สิ่งก่อสร้าง เช่น การขุดคลองผันน้ำ การขุดคลองลัดในช่วงที่ลำน้ำคเคี้ยว การก่อสร้างคันกั้นน้ำปิดล้อมพื้นที่ และการแก้ไขปัญหามูลฝอยกีดขวางทางน้ำแล้ว ปรากฏว่า หลาย ๆ มาตรการมีผลกระทบเกิดขึ้น และในบางมาตรการไม่มีผลช่วยลดระดับน้ำอย่างได้ผล ซึ่งมาตรการที่เหมาะสม ควรจะเป็นมาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง เช่น การกำหนดแนวทางการใช้พื้นที่ดิน การควบคุมการก่อสร้างถนน และอาคารกีดขวางทางน้ำต่าง ๆ เพื่อให้วางตำแหน่งที่เหมาะสม และมีช่องเปิดมากพอที่จะระบายน้ำได้รวดเร็ว นอกจากนี้ สาเหตุสำคัญที่ทำให้น้ำท่วม คือ น้ำจากแม่น้ำชี ดังนั้น ควรจะหาทางลดระดับน้ำในลำน้ำชีลง และมาตรการหนึ่งที่ต้องดำเนินการได้แก่ การปรับปรุงเกณฑ์การจัดการน้ำในเขื่อนอุบลรัตน์ และเขื่อนลำปาว ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้ควบคุมปริมาณน้ำในกลุ่มน้ำทั้งหมดแต่ยังคงเป็นประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ท้ายน้ำของเขื่อนทั้งสองจะได้รับประโยชน์อย่างมาก

อนึ่ง เนื่องจากการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ลุ่มน้ำยังตอนล่าง ไม่สามารถดำเนินการป้องกันได้เต็มที่ โดยเฉพาะในปีน้ำมากพื้นที่ดังกล่าวจะได้รับความเสียหาย ดังนั้น ควรจะมีมาตรการช่วยเหลือการปลูกพืชชดเชยในฤดูแล้ง เช่น การขุดลอกขยายแหล่งน้ำให้เก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง การหาเครื่องสูบน้ำเพิ่มรวมทั้งการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อสูบน้ำจากแม่น้ำชี

สำหรับรายละเอียดในการดำเนินการควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ นำไปจัดทำแผนดำเนินการ โดยนำเข้าพิจารณาในคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นการดำเนินการแบบบูรณาการ มีการรับรู้และการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ข้อเท็จจริง

1. ข้อเท็จจริง

ด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม และกำนันตำบลนางาม ได้มีหนังสือที่พิเศษ/2546 ลงวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2546 เรียน ประธานกรรมการการเกษตรและสหกรณ์วุฒิสภา (นายนิวัฒน์ พันธุ์) สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดระยอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพื้นที่ท่วมอย่างยั่งยืน ให้แก่พื้นที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล นางาม ขวาว นาเลิง และเมืองไพร โดงมีพื้นที่ทำการเกษตร ประมาณ 200,000 ถึง 300,000 ไร่ และพื้นที่ดังกล่าวได้ ประสบภัยน้ำท่วมมาโดยตลอด ตั้งแต่ พ.ศ. 2543-2546 รวมระยะเวลา 4 ปี ดังนั้น ขอให้ประสานงานไปยังรัฐบาล เพื่อจัดหางบประมาณในการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาด้วย

สำหรับพื้นที่ที่ราษฎรร้องเรียน เป็นพื้นที่ในลุ่มน้ำยังตอนล่าง บริเวณจุดบรรจบของลำน้ำยังกับลำน้ำชี พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นที่ลุ่มต่ำมาก ประสบกับปัญหาอุทกภัยทุกปี เนื่องจากมีทั้งน้ำหลากจากลำน้ำยังและน้ำเอ่อตลิ่งจากลำน้ำชีมาท่วม หากบางปีน้ำท่วมไม่สูงมาก และระบายออกได้เร็ว การทำนาจะไม่เสียหายและได้รับผลผลิตบ้าง แต่ในบางปีน้ำท่วมสูง การระบายออกช้าจะทำให้มีน้ำท่วมขังนานถึง 2 เดือน ก่อให้เกิดความเสียหายแก่การทำนาเป็นอย่างมาก และเมื่อถึงฤดูแล้งเกษตรกรต้องการทำนาปรังเพื่อหารายได้ชดเชย มักจะประสบปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำ และเครื่องสูบน้ำ ทำให้เกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี จึงทำให้ขาดรายได้และ ไม่มีข้าวสำหรับบริโภค ต้องประสบปัญหาความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก

ประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกษตรกรเป็นจำนวนมากต้องประสบปัญหาความเดือดร้อนเกิดขึ้นซ้ำซากเป็นประจำ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพท้องที่และความวิปริตผันแปรของธรรมชาติ หรืออาจขึ้นอยู่กับผลกระทบของมนุษย์ที่มีส่วนสำคัญทำให้เกิดอุทกภัยในแต่ละบริเวณนั้น มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และที่สำคัญน้ำท่วมรุนแรงที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีเช่นนี้ ย่อมสร้างความสูญเสียแก่ทรัพย์สินพืชผลเกิดความเสียหาย ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบทางสังคมอย่างมาก ในปัจจุบันกล่าวได้ว่ายังไม่มีความชัดเจนในด้านขั้นตอนและกรอบการทำงาน แก้ไขหรือบรรเทาปัญหาจากทางราชการ ให้เบาบางลงแต่อย่างใด

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา จึงได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหาพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน บริเวณลุ่มน้ำชี-ยัง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อหาแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งผลการศึกษาจะนำเสนอรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาแจ้งไปยังหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป

1.1 แผนแม่บทการแก้ไขปัญหาอุทกภัย ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมหรือเกิดอุทกภัยเป็นประจำจนเป็นเหตุให้ประชาชนบริเวณดังกล่าว รวมถึงสภาพเศรษฐกิจต้องได้รับความเดือดร้อนและเกิดความเสียหาย จะต้องจัดทำแผนแม่บทการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่ชัดเจน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการ ที่เหมาะสมกับแต่ละ

ท้องที่และสภาพแหล่งน้ำ โดยมีการศึกษาสภาพทาง ภูมิศาสตร์ สภาพฝน วิเคราะห์ปริมาณน้ำไหลหลากให้ทราบถึงข้อมูลที่ชัดเจน จากนั้น ทำการวิเคราะห์หาวิธีการแก้ไขปัญหาก็เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สภาพสังคม และผลกระทบด้านในต่าง ๆ แล้ววางแผนดำเนินการในแต่ละท้องที่ ตามลำดับความสำคัญต่อไป

1.2 มาตรการแก้ไขปัญหาคูทกภัย ในการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทดังกล่าว จะต้องกำหนดมาตรการ ซึ่งหมายถึงยุทธศาสตร์หรือวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาคูทกภัยให้บังเกิดผลสำเร็จ ประกอบด้วย

- มาตรการแก้ไขปัญหาคูทกภัยด้วยสิ่งก่อสร้าง เป็นวิธีการป้องกันและบรรเทา คูทกภัยไม่ให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่และทำความเสียหายแก่พืชที่ปลูกด้วยโครงการหรือสิ่งก่อสร้างที่พิจารณาแล้วว่ามีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เกิดผลกระทบในการทำลายสภาวะแวดล้อมและธรรมชาติ น้อยที่สุด ตลอดจนเสียค่าใช้จ่ายน้อย และได้รับประโยชน์คุ้มค่าต่อการลงทุนด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน ได้แก่ การก่อสร้างคันกันน้ำ คลองผันน้ำ ปรับปรุงสภาพลำน้ำ การสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ และการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธาร เป็นต้น

- มาตรการแก้ไขปัญหาคูทกภัยด้วยการไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง เป็นวิธีการป้องกันและบรรเทา คูทกภัยด้วยการบริหารจัดการด้านต่างๆให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติและรู้ทันธรรมชาติของการเกิดคูทกภัย ประกอบด้วย การบริหารจัดการสิ่งก่อสร้างที่ดำเนินการไว้แล้วให้มีประสิทธิภาพ เช่น การปรับระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องกับการเกิดน้ำท่วมยาวนาน การใช้ปรากฏการณ์ธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ สร้างระบบพยากรณ์ และเตือนภัย

1.3 การศึกษาของหน่วยราชการที่ดำเนินการ การศึกษาเพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำยัง ได้มีการดำเนินการมาแล้วหลายครั้งของกรมชลประทาน ได้แก่ การศึกษาของบริษัทที่ปรึกษาใน โครงการ Chi Basin Water Use Study, Flood Study ซึ่งได้ศึกษาภาพรวมการเกิด flood ในลุ่มน้ำชี เมื่อปี พ.ศ. 2531 การศึกษาโครงการปรับปรุงก่อสร้างพังกันลำน้ำยังฝั่งซ้ายโดยสำนักชลประทานที่ 7 การศึกษาวางแผนหลักและศึกษาความเหมาะสม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำทุ่งกุลาร้องไห้ ในปี พ.ศ. 2545 และต่อมาในปี พ.ศ. 2545 – 2546 กรมชลประทาน ได้ว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา เซาท์อีสต์เอเชียเทคโนโลยี จำกัด และบริษัท เอ็นแคคคอนซัลแตนท์ จำกัด ให้ศึกษาแนวทางการพัฒนา ลุ่มน้ำยัง ซึ่งได้ผนวกการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมไว้ด้วย โดยแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบริเวณดังกล่าว คณะอนุกรรมการฯ ได้นำมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืนต่อไป

ประเด็นปัญหา

2. ประเด็นปัญหา

สภาพพื้นที่และสาเหตุของการเกิดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูกเป็นประจำตามที่ราษฎรร้องเรียน มีข้อมูลสภาพภูมิประเทศและสภาพน้ำซึ่งเป็นมูลเหตุสำคัญว่า บริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำยังไหลมาบรรจบกับลำน้ำชี ในเขตตำบลขาว นาลิง นางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ประสบปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำเกือบทุกปี แม้จะได้มีการก่อสร้างโครงการป้องกันน้ำท่วมไว้บ้างแล้ว เช่น โครงการถนนเดชาชาติ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผนังป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ฝั่งซ้ายของลำน้ำชีจากบ้านแห่ม้าสู่บ้านกุดเรือ และโครงการผนังกันลำน้ำยังฝั่งขวาตั้งแต่บ้านไค่นุ่นจนถึงบ้านฮ้านหญ้า แต่ก็ยังไม่สามารถป้องกันน้ำท่วมได้ ในบางปีน้ำจะท่วม ไม่สูงมากนักและท่วมเป็นระยะเวลาไม่นาน ประมาณ 2 สัปดาห์ น้ำจะลดลงทำให้เกิดความเสียหายน้อย แต่จากปี พ.ศ. 2543 , 2544 , 2545 และ 2546 เกิดน้ำท่วมติดต่อกันทุกปีและท่วมเป็นระยะเวลานาน บางครั้งท่วมถึง 2 เดือน ทำให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก

ลำน้ำยังมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพาน ความยาวประมาณ 220 กิโลเมตร ไหลผ่านจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดร้อยเอ็ด และบรรจบกับแม่น้ำชีก่อนถึงอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ลำน้ำยังตอนบนมีความลาดชันจนถึงบริเวณบ้านใหม่ชุมพร อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จากนั้นลาดลำน้ำยังในลักษณะแบนราบจนถึงจุดบรรจบแม่น้ำชี ลำน้ำยังมีความกว้างของลำน้ำประมาณ 20-50 เมตร และมีความลึกประมาณ 6-10 เมตร มีความจุของลำน้ำที่สามารถรับปริมาณน้ำหลาก โดยที่ระดับน้ำไม่ท่วมคันดิ่ง หรือเทียบเป็นรอบปีการเกิดประมาณ 1 ปี มีอัตราเฉลี่ย 250 ลูกบาศก์เมตร/วินาที

ลุ่มน้ำยังประสบปัญหาน้ำท่วมอยู่เป็นประจำตั้งแต่อดีตมาแล้ว ดังจะเห็นได้จากการที่มีการก่อสร้างผนังกันน้ำฝั่งขวาของลำน้ำยังบริเวณอำเภอโพนทอง และอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480

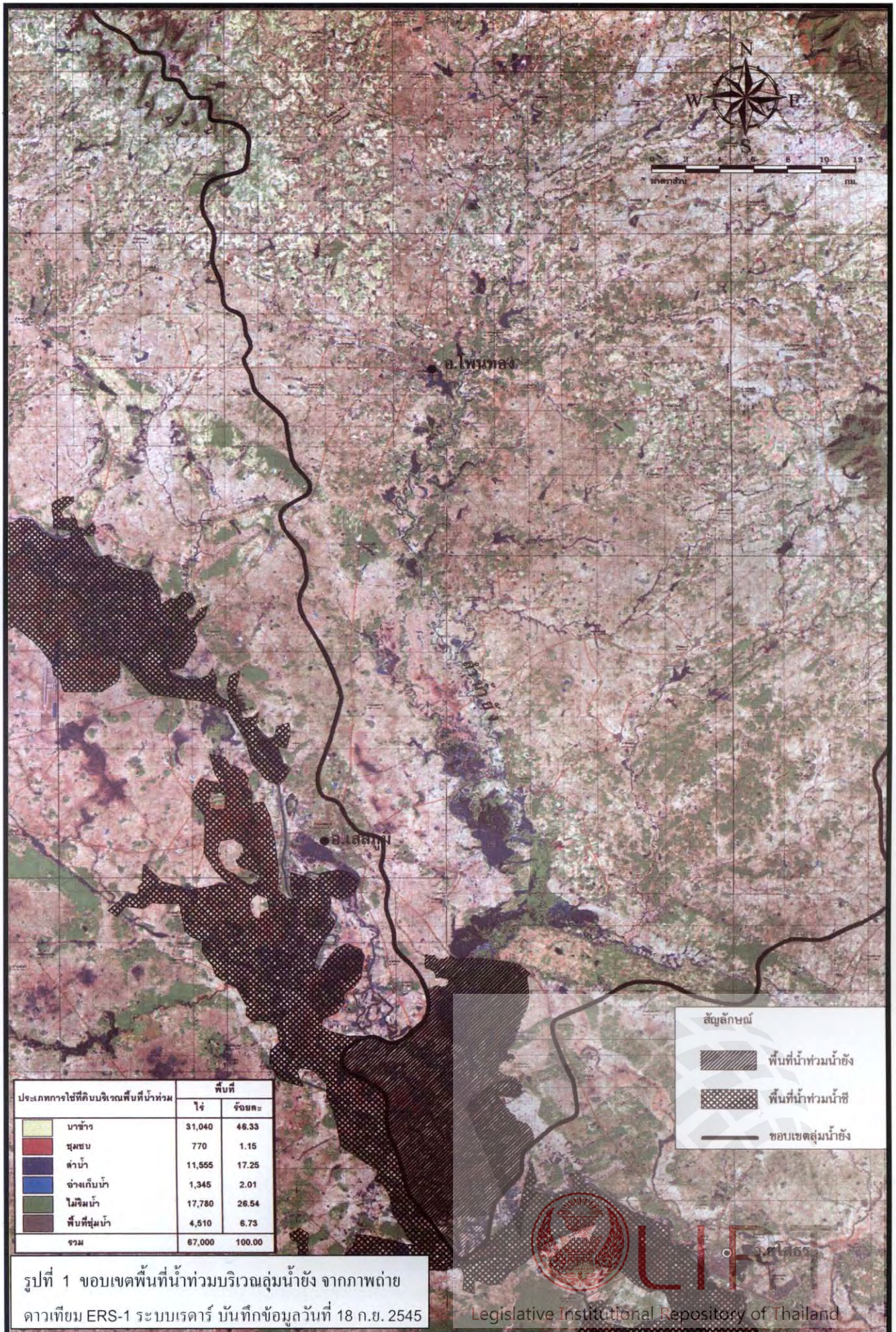
สาเหตุการเกิดปัญหาน้ำท่วมในลุ่มน้ำยัง สามารถแยกลักษณะของสาเหตุตามพื้นที่ของลุ่มน้ำได้ดังนี้

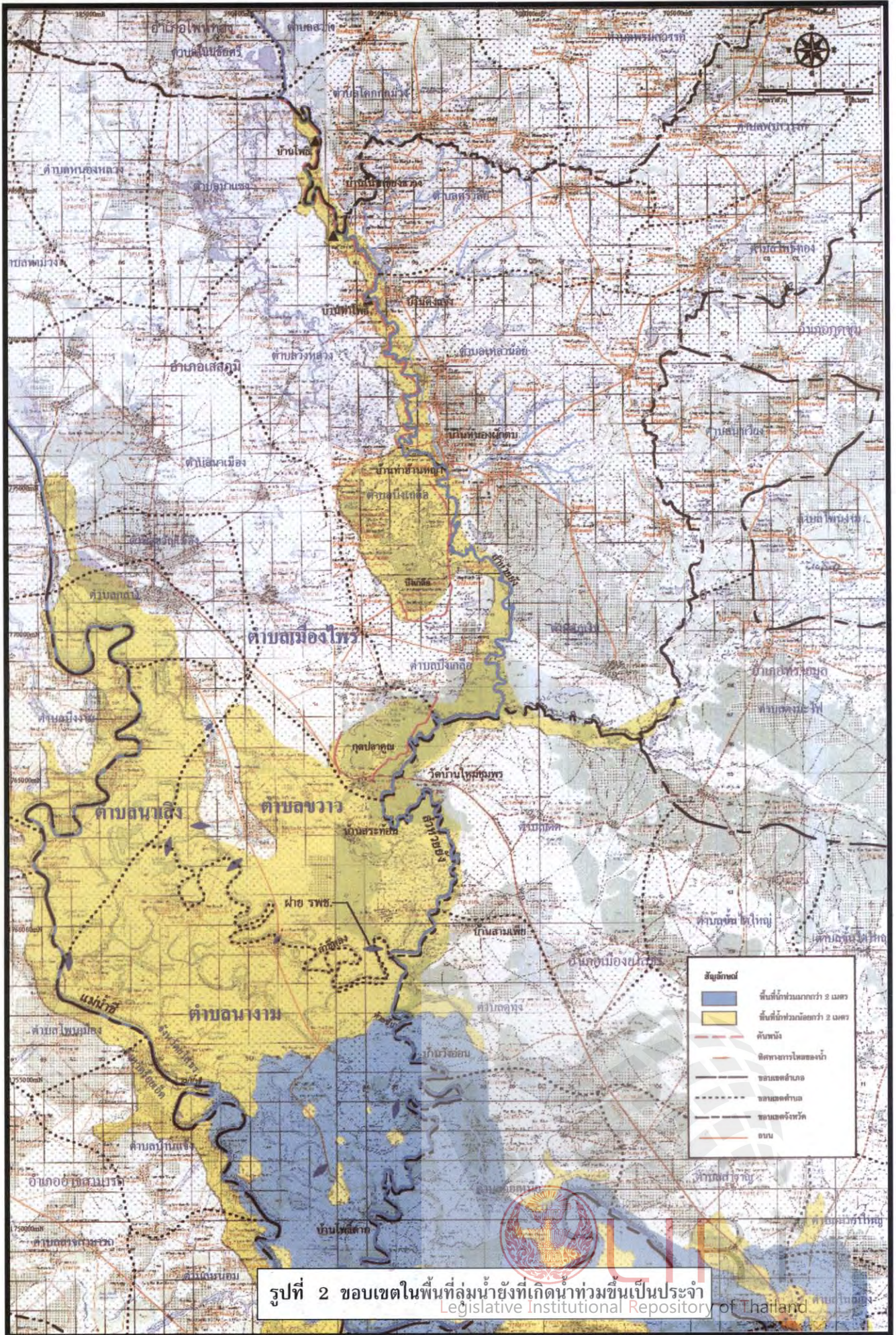
1) **พื้นที่ตอนบน** ได้แก่ พื้นที่สองฝั่งลำน้ำยังตั้งแต่บริเวณบ้านใหม่ชุมพร เหนือทางหลวงหมายเลข 23 (เสลภูมิ - ยโสธร) จนถึงอำเภอโพนทอง เป็นพื้นที่ที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากสถานะน้ำเอ่อจากแม่น้ำชี แต่เป็นการเกิดน้ำท่วมในพื้นที่เนื่องมาจากสถานะฝนที่ตกหนักทางตอนบนของลุ่มน้ำในช่วงระหว่างเดือน มิถุนายน – กรกฎาคม ทำให้มีน้ำหลากปริมาณมากไหลลงมา ประกอบกับลำน้ำมีขนาดไม่กว้างมากพอที่จะรองรับปริมาณน้ำดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ความคดเคี้ยวของลำน้ำ การก่อสร้างสิ่งก่อสร้างกีดขวางลำน้ำ เช่น สะพานและฝายทดน้ำ รวมทั้งการก่อสร้างผนังกันน้ำเพื่อป้องกันพื้นที่หลังแนวผนังทำให้น้ำในลำน้ำไหลไม่สะดวก น้ำจากลำน้ำยังจึงเอ่อสูงขึ้นและไหลบ่าล้นตลิ่งเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม

2) พื้นที่ตอนล่าง ได้แก่ พื้นที่ตั้งแต่ตอนล่างของทางหลวงหมายเลข 23 ลงมาจนถึงจุดบรรจบลำน้ำยังและลำน้ำชี สาเหตุการเกิดของน้ำท่วมในพื้นที่มาจาก 2 ส่วนด้วยกัน ส่วนแรกเกิดจากปริมาณน้ำหลากเนื่องจากฝนตกหนักทางตอนเหนือของกลุ่มน้ำ และไหลตามลำน้ำยังลงมา อีกส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของแม่น้ำชี ซึ่งมีปริมาณน้ำไหลในลำน้ำมาก เมื่อระดับน้ำในแม่น้ำชีสูงขึ้นและไหลเอ่อเข้ามาในลำน้ำยัง ประกอบกับปริมาณน้ำหลากของลำน้ำยังที่ไหลลงมา จึงทำให้ไหลหลากล้นตลิ่งและท่วมขังพื้นที่บริเวณกว้างเป็นเวลานาน ตามสภาพรอบการเกิดซ้ำที่คาบปีต่าง ๆ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าการเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำยังตอนล่างที่ผ่านมา เป็นการเกิดของน้ำหลากในรอบ 2-5 ปี ซึ่งทำให้เกิดน้ำท่วม มีระดับสูงประมาณ 0.20 - 2.00 เมตร ระยะเวลาท่วมนาน 15-70 วัน จากข้อมูลในอดีตพบว่า การเกิดน้ำท่วมในลุ่มน้ำยังตอนล่าง เกิดเป็นประจำทุกปีในช่วงระหว่างเดือนกันยายนถึงตุลาคม แม่น้ำชีมีอัตราการไหล 800-1,000 ลูกบาศก์เมตร/วินาที เกินกว่าความจุที่แม่น้ำชีจะรับได้โดยไม่เกิดน้ำไหลบ่าตลิ่งที่ประมาณ 500 ลูกบาศก์เมตร/วินาที บริเวณพื้นที่ ที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี ได้แก่ ตำบลนางาม นาเลิง ขวาว และพื้นที่บางส่วนของตำบลเมืองไพร

ขอบเขตพื้นที่น้ำท่วมบริเวณแม่น้ำยังบรรจบแม่น้ำชี มีรายละเอียดตามแผนที่ในรูปที่ 1 ส่วนบริเวณพื้นที่ถูกน้ำท่วมตามที่โรงเรียนในเขตตำบลนางาม นาเลิง ขวาว และพื้นที่บางส่วนของตำบลเมืองไพร รายละเอียดจากแผนที่ในรูปที่ 2

รูปที่ 2 ขอบเขตในพื้นที่ลุ่มน้ำที่ยังเกิดน้ำท่วมซ้ำเป็นประจำ
 Legislative Institutional Repository of Thailand

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน กรณีพื้นที่ในเขต 4 ตำบลของอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามที่ราษฎรได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรที่ไม่สามารถทำนาได้เนื่องจากภัยธรรมชาติที่เป็นข้อร้องเรียนว่าจะสามารถดำเนินการแก้ไขและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เกษตรกรรมบริเวณดังกล่าวได้ด้วยวิธีการใดที่เหมาะสม โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์สำหรับการศึกษา ดังต่อไปนี้

3.1 เพื่อศึกษาสภาพเหตุและปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่บริเวณนี้ เพื่อนำไปเป็นการกำหนดประเด็นปัญหาที่จะวิเคราะห์หาวิธีการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

3.2 เพื่อพิจารณาศึกษาถึงมาตรการในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่สภาพสังคม และผลกระทบด้านต่าง ๆ ตลอดจนค่าลงทุน

3.3 เพื่อพิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมโดยผ่านความเห็นชอบของวุฒิสภา เพื่อนำเสนอต่อรัฐบาลสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการให้ความช่วยเหลือราษฎรต่อไป

วิธีการศึกษา

4. วิธีการศึกษา

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืนในบริเวณลุ่มน้ำชี - ยง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมี นายปราโมทย์ ไม้กลัด สมาชิกวุฒิสภา กรุงเทพมหานคร เป็นประธานอนุกรรมการฯ ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกวุฒิสภา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ทั้งภาครัฐและเอกชน และนักวิชาการประจำคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อระดมความคิดเห็น และศึกษาวิเคราะห์ในการกำหนดแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

คณะอนุกรรมการฯ ได้ประชุมเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืนให้แก่พื้นที่บริเวณดังกล่าว โดยเชิญผู้แทนจากกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนการเชิญวิศวกรและนักวิชาการของกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ได้แก่ บริษัท เซาท์อีสเอเชียเทคโนโลยี จำกัด และบริษัท เอ็นแคคคอนซัลแตนท์ จำกัด ซึ่ง กรมชลประทาน ได้ว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษาดังกล่าว ศึกษาความเหมาะสมของโครงการบรรเทาอุทกภัยลุ่มน้ำยัง มาให้ข้อมูลและรายละเอียดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามที่บริษัทที่ปรึกษาได้ศึกษามาเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณา ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้มีการประชุมรวมทั้งหมด 6 ครั้ง มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

- ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 ที่ประชุมได้มอบหมายให้กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวบรวมหาข้อมูลและพิจารณาศึกษาหาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวแล้วนำมาเสนอต่อที่ประชุม

- ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ผู้แทนกรมชลประทานได้นำเสนอแนวทางการดำเนินการ แต่เนื่องจากข้อมูลยังไม่ชัดเจน ที่ประชุมมีมติให้กรมชลประทานไปพิจารณาเพิ่มเติม กำหนดขอบเขตและแนวทางแก้ไขในแผนที่ แล้วนำมาเสนอต่อที่ประชุมในคราวต่อไป

- ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2547 ผู้แทนกรมชลประทานได้ชี้แจงถึงแนวทางการแก้ปัญหาตามผลการศึกษาของบริษัทที่ปรึกษาซึ่งกรมชลประทานได้ว่าจ้างให้ศึกษาการพัฒนา ลุ่มน้ำยังและการป้องกันอุทกภัยในบริเวณดังกล่าว ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นสมควรให้ยึดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามที่บริษัทที่ปรึกษาเสนอเป็นหลัก พร้อมกับมอบหมายให้โครงการชลประทานร้อยเอ็ด กรมชลประทาน นำแนวทางดังกล่าวไปหารือกับเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบก่อน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาก็เป็นที่ยอมรับและมีส่วนร่วมรับรู้จากประชาชน แล้วนำมาเสนอในการประชุมคราวต่อไป

▪ ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 บริษัทที่ปรึกษาได้นำเสนอผลการศึกษากลับไขปัญหาหน้าท่วมในบริเวณดังกล่าว ซึ่งที่ประชุมได้ขอให้บริษัทที่ปรึกษาจัดทำสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาให้เหมาะสมต่อไป

▪ ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2547 ที่ประชุมได้พิจารณาสรุปรายงานตามที่บริษัทที่ปรึกษาจัดทำขึ้น และมีมติให้จัดทำร่างรายงานของคณะกรรมการฯ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการเกษตรและสหกรณ์ โดยมอบหมายให้นายชัยวัฒน์ ปรินชาวิทย์ อนุกรรมการฯ เป็นผู้รวบรวม และประสานกับกรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และบริษัทที่ปรึกษา

▪ ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2547 ที่ประชุมได้พิจารณาร่างรายงาน และมีมติให้ความเห็นชอบกับร่างรายงานแล้วมอบให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการ

อนึ่ง เพื่อให้การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการฯ ได้ผลสอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ คณะอนุกรรมการฯ ได้ศึกษาสภาพพื้นที่ภูมิประเทศและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2547 โดยได้เดินทางไปรับฟังการบรรยายสรุปจากหัวหน้าโครงการชลประทานร้อยเอ็ด (นายประดิษฐ์ พรหมบุตร) และหัวหน้าโครงการชลประทานยโสธร (นายนิรันดร์ นาคทับทิม) ณ ที่ทำการโครงการชลประทานร้อยเอ็ด และได้มีการประชุมหารือร่วมกับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลขวาว และตำบลนางาม รวมทั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบจากการเกิดน้ำท่วม ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 ตำบล ด้วย

แนวทางแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการ

5. แนวทางแก้ไขและการบริหารจัดการ

5.1 แนวทางแก้ไขปัญหาการเกิดน้ำท่วม

เนื่องจากการเกิดน้ำท่วมในลุ่มน้ำยังมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมให้สัมฤทธิ์ผลชัดเจนแยกออกได้ตามสภาพปัญหาของพื้นที่ดังนี้

พื้นที่ตอนบน

พื้นที่ตอนบน คือ พื้นที่ตั้งแต่ฝายบ้านใหม่ชุมพรขึ้นไปด้านเหนือน้ำ พื้นที่ดังกล่าวอยู่เหนือทางหลวงหมายเลข 23 (เสลภูมิ – บ.โสร) จนถึงอำเภอโพธารอง ลักษณะพื้นที่ค่อนข้างลาดชัน การเกิดน้ำท่วมไม่ได้เกิดจากสภาวะน้ำเอ่อจากแม่น้ำชี แต่เกิดจากฝนที่ตกหนักทางตอนบนของลุ่มน้ำ ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ทำให้มีน้ำหลากปริมาณมากไหลลงมา และเนื่องจากขนาดของลำน้ำยังไม่กว้างใหญ่พอที่จะรองรับปริมาณน้ำดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ความคดเคี้ยวของลำน้ำ และการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างกีดขวางลำน้ำ เช่น สะพานและฝายทดน้ำ รวมทั้งการก่อสร้างพังกั้นน้ำ ทำให้น้ำไหลระบายไปตามลำน้ำไม่สะดวก น้ำจึงเอ่อล้นสูงขึ้นและไหลบ่าล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่เกษตรกรรม

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ตอนบน จากการศึกษาพบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้กำหนดเป็นทางเลือกไว้หลายทางด้วยกัน ได้แก่

1) การขุดคลองผันน้ำ เพื่อชักน้ำจากลำน้ำยังไหลลงลำน้ำชีอีกจุดหนึ่ง คือ ขุดคลองเส้นใหม่จากบ้านคอนยาง ผ่านบ้านสำโรง บ้านคอนกลาย และไปสิ้นสุดที่บ้านนาทมริมลำน้ำชี รวมความยาว 6 กิโลเมตร แต่จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ไม่มีผลต่อการลดระดับน้ำในลำน้ำยังมากนัก เนื่องจากการได้รับอิทธิพลน้ำเอ่อจากลำน้ำชีทำให้การระบายน้ำออกจากลำน้ำยังไม่ได้ผล

2) การขยายขนาดของช่องเปิดสะพานข้ามลำน้ำยัง ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 แห่ง คือ สะพานถนนสายเสลภูมิ – บ.โสร บริเวณบ้านใหม่ชุมพร สะพานถนนสายบ้านนาทม – เสลภูมิ บริเวณบ้านฮ้านหญ้า และสะพานถนนสายบ้านดงแจ้ง – เสลภูมิ บริเวณบ้านดงแจ้ง ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า การขยายขนาดสะพานดังกล่าวมีผลต่อการลดระดับน้ำท่วมน้อยมากเนื่องจากอิทธิพลของน้ำในลำน้ำชี

3) การขุดคลองลัด เพื่อตัดตรงในบริเวณที่ลำน้ำไหลอ้อมคดเคี้ยว พบว่า มีบริเวณที่สมควรพิจารณาอยู่ 2 แห่ง คือ บริเวณบ้านใหม่ชุมพร และบริเวณบ้านฮ้านหญ้า ซึ่งจากผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า การขุดคลองลัดน้ำบริเวณบ้านใหม่ชุมพรไม่มีผลมากนัก แต่การขุดคลองลัดที่บ้านฮ้านหญ้าสามารถช่วยลดระดับน้ำท่วมลงได้มากจึงสมควรดำเนินการ

4) แนวทางการปรับปรุงฝายในลำน้ำยัง ฝายในลำน้ำยังมีทั้งหมด 2 แห่ง ได้แก่ ฝายบ้านใหม่ชุมพร และฝายบ้านคำศรี มีความยาวสันฝาย 42 เมตร และ 96 เมตร ตามลำดับ และมีความสูงฝาย 4.0 เมตร เท่ากัน

การวิเคราะห์กำหนดให้ปรับปรุงฝายเป็นแบบประตูระบายน้ำ เพื่อให้สามารถระบายน้ำได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น โดยกำหนดให้ความกว้างช่องเปิดมีความกว้างเท่ากับความยาวฝาย ซึ่งจากผลการศึกษาวิเคราะห์ระดับน้ำสูงสุดที่น้ำหลากรอบ 10 ปี และ 20 ปี พบว่า การปรับปรุงดังกล่าวมีผลทำให้ระดับน้ำที่บริเวณฝายบ้านใหม่ชุมพรลดลงจากเดิม 0.09 - 0.15 เมตร ขณะที่ระดับน้ำบริเวณฝายบ้านคำศรีจะลดลงประมาณ 0.08 เมตร การลดลงของระดับน้ำมีผลไปไกลประมาณ 8 - 10 กิโลเมตร จากหน้าฝาย และหากเลขจากนี้ไปจะไม่มีผล ดังนั้น การศึกษาวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นว่าการปรับปรุงฝายให้เป็นประตูระบายน้ำมีผลต่อการลดระดับน้ำลงได้น้อยมาก

5) อ่างเก็บน้ำที่บริเวณต้นน้ำ จากการศึกษาสภาพภูมิประเทศบริเวณต้นน้ำของกลุ่มน้ำยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเก็บกักน้ำได้จำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะ โครงการขนาดกลาง ซึ่งอ่างเก็บน้ำแต่ละแห่งมีพื้นที่รับน้ำระหว่าง 5-37 ตารางกิโลเมตร และมีความจุระหว่าง 0.3 - 13.4 ล้านลูกบาศก์เมตรเท่านั้น ซึ่งหากรวมพื้นที่รับน้ำทั้งหมดประมาณ 325 ตารางกิโลเมตร และมีความจุน้ำรวมทั้งหมดเท่ากับ 86.4 ล้านลูกบาศก์เมตร ในขณะที่พื้นที่รับน้ำของพื้นที่ด้านท้ายน้ำเท่ากับ 3,168 ตารางกิโลเมตร และพบว่าปริมาณน้ำหลากของรอบ 2 - 20 ปี มีค่าเท่ากับ 159.2 - 356.2 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นั้น จากการเปรียบเทียบความจุของอ่างเก็บน้ำทั้งหมดและปริมาณน้ำหลากทั้งหมดพบว่า ความจุของอ่างเก็บน้ำทั้งหมดมีค่าเพียงครึ่งหนึ่งของปริมาณน้ำหลากรอบ 2 ปี ซึ่งนับว่าเป็นปริมาณน้อยมากจึงไม่สามารถช่วยลดอุทกภัยให้ได้ผลตามที่ต้องการ

6) คันกั้นน้ำ ปัจจุบันมีคันกั้นลำน้ำยังด้านฝั่งขวา เริ่มต้นที่บ้านฮ้านหญ้าถึงบ้านไค่นุ่น รวมระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร จากผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า คันกั้นน้ำสามารถป้องกันน้ำหลากที่รอบ 20 ปีได้ โดยมีระดับน้ำสูงสุดในลำน้ำยังที่บ้านฮ้านหญ้าเพิ่มขึ้น 1.64 เมตร ซึ่งระดับน้ำที่สูงขึ้นของการมีคันกั้นน้ำครอบคลุมระยะทางประมาณ 20 - 25 กิโลเมตร ในช่วงลำน้ำตั้งแต่ บ้านฮ้านหญ้าถึงบ้านไค่นุ่น ส่วนคันกั้นน้ำที่พิจารณาเสนอสมควรก่อสร้างเพิ่มเติมได้แก่

(1) คันกั้นน้ำฝั่งซ้ายจากบ้านหนองผักตบถึงบ้านหนองหม้อ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับแนวคันกั้นน้ำเดิมห่างจากตลิ่งประมาณ 50 เมตร ซึ่งจากผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ระดับน้ำที่เพิ่มขึ้นครอบคลุมระยะทางตั้งแต่บ้านฮ้านหญ้าไปจนถึงบ้านกุดกว้าง โดยที่น้ำหลากรอบ 20 ปี จะมีระดับน้ำสูงสุดเพิ่มขึ้น 0.76 เมตร

(2) คันกั้นน้ำฝั่งขวาต่อจากคันกั้นน้ำเดิมไปจนถึงกุดปลาตูม เสนอให้มีแนวห่างจากตลิ่งประมาณ 50 เมตร ซึ่งจากผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ระดับน้ำที่เพิ่มขึ้นในลำน้ำยังครอบคลุมระยะทางตั้งแต่บ้านใหม่ชุมพรจนถึงบ้านฮ้านหญ้า โดยที่น้ำหลากรอบ 20 ปี จะมีระดับน้ำสูงสุดเพิ่มขึ้น 0.82 เมตร

(3) คันกั้นน้ำทั้งสองฝั่งของลำน้ำยังจากกุดปลาตูมถึงบ้านไค่นุ่น จากผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ระดับน้ำสูงสุดเพิ่มขึ้นครอบคลุมระยะทางตั้งแต่บ้านใหม่ชุมพรไปจนถึงบ้านกุดกว้าง โดยที่น้ำหลากรอบ 20 ปี จะมีระดับน้ำสูงสุดเพิ่มขึ้นประมาณ 2.16 เมตร ที่บ้านโนนสวรรค์ และ 0.94 เมตร ที่บ้านไค่นุ่น ตามลำดับ

7) การขุดขยายลำน้ำยัง การขุดขยายลำน้ำยังมีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำในลำน้ำยัง เนื่องจากการก่อสร้างคันกันน้ำฝั่งขวาตั้งแต่บ้านฮ้านหญ้าถึงกุดปลาควม ดังนั้น ควรจะขุดขยายลำน้ำยังในช่วงเดียวกับคันพนังกันน้ำ เพื่อให้ระดับน้ำหลังจากมีคันพนังกันน้ำคงมีสภาพอยู่ในระดับปกติ

พื้นที่ตอนล่าง

พื้นที่ตอนล่างของกลุ่มน้ำยังตามที่ราษฎรร้องเรียนเป็นพื้นที่ซึ่งได้รับอิทธิพลจากระดับน้ำในแม่น้ำชี ดังนั้น การแก้ไขปัญหาที่สัมฤทธิ์ผลต้องแก้ปัญหาน้ำท่วมในแม่น้ำชีก่อน ซึ่งการพิจารณาถึงมาตรการในการแก้ไขมีหลายแนวทาง ดังนี้

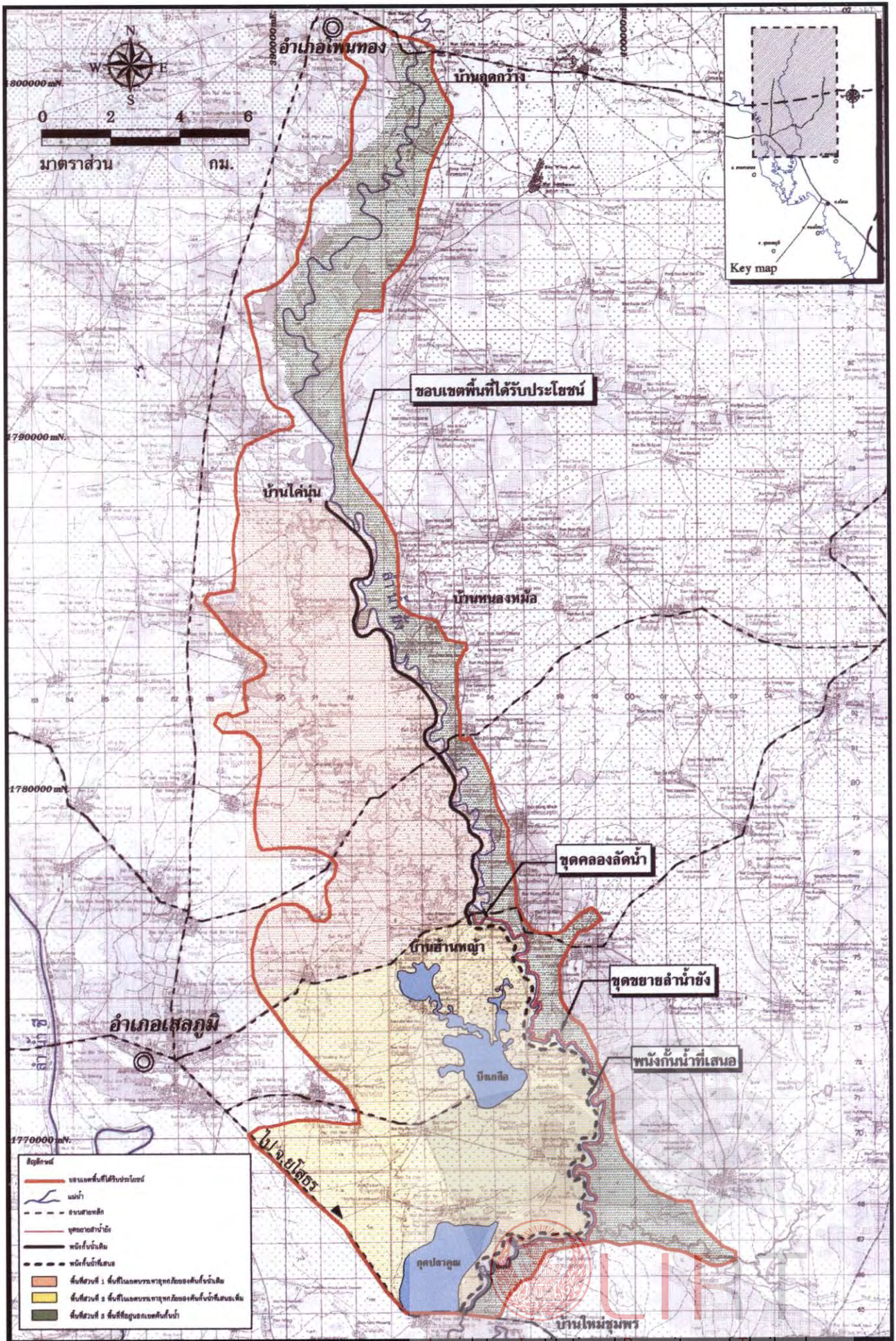
1) การปรับปรุงเกณฑ์การจัดการน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์และเขื่อนลำปาว เขื่อนอุบลรัตน์มีพื้นที่รับน้ำ 12,089 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด ความจุอ่างเก็บน้ำ 1,830 ล้านลูกบาศก์เมตร หลังจากเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในปี 2521 และ 2523 ทำให้ต้องมีการปรับปรุงโดยยกระดับสันเขื่อนและลดระดับอาคารระบายน้ำสันลง เพื่อให้เขื่อนสามารถเก็บกักน้ำ และสามารถระบายน้ำได้มากขึ้น โดยสามารถระบายน้ำหลากที่รอบ 100 ปี ในอัตราการไหลสูงสุด 2,995 ลูกบาศก์เมตร/วินาที และมีปริมาณน้ำหลาก 1,479 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่วนเขื่อนลำปาว มีพื้นที่รับน้ำ 5,960 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 13 ของพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด ความจุอ่างเก็บน้ำ 990 ล้านลูกบาศก์เมตร การระบายน้ำสันสามารถระบายน้ำหลากที่รอบ 200 ปี ในอัตราการไหลสูงสุด 1,400 ลูกบาศก์เมตร/วินาที และมีปริมาณน้ำหลาก (design flood volume) 1,429 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อให้เขื่อนทั้งสองสามารถช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วมเพิ่มขึ้นจะต้องปรับเปลี่ยน Rule Curve โดยต้องระบายน้ำออกจากเขื่อนให้มากในช่วงต้นฤดูฝน เพื่อให้มีความจุเหลือสามารถรองรับน้ำหลากในช่วงฤดูฝนได้มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเขื่อนทั้งสองอยู่ห่างจากพื้นที่ที่เกิดอุทกภัยมาก โดยยังมีพื้นที่ลุ่มน้ำเหลืออีกประมาณ 29,400 ตารางกิโลเมตร ที่ไม่สามารถควบคุมปริมาณน้ำหลากได้ ประกอบกับการเกิดของน้ำหลากในลุ่มน้ำย่อยต่างๆ ของแม่น้ำชีจะมาถึงบริเวณจุดบรรจบกลุ่มน้ำยังไม่พร้อมกัน จึงทำให้การปรับปรุงการจัดการอ่างเก็บน้ำทั้งสองเพื่อการบรรเทาอุทกภัยมีผลมาถึงพื้นที่น้ำท่วมตามที่ราษฎรร้องเรียนน้อยมาก

2) การปรับปรุงขยายช่องเปิดสะพานข้ามแม่น้ำชี สะพานข้ามแม่น้ำชีมี 4 แห่ง ได้แก่ สะพานบ้านคอนชะยอมใกล้ตัวอำเภอพนมไพร สะพานบ้านสำราญใกล้ตัวอำเภอเมืองโยธธร สะพานบ้านหนองจอกใกล้ตัวอำเภออาจสามารถ และสะพานบ้านหนองเล็ง อำเภอเสลภูมิ ซึ่งสะพานแต่ละแห่งอยู่ห่างไกลกันพอสมควร การก่อสร้างสะพานดังกล่าวทำให้เกิดการเอ่อของน้ำสะสมมากขึ้นในแต่ละสะพาน แต่เมื่อศึกษาถึงการขยายช่องเปิดของสะพานจะมีผลทำให้ระดับน้ำลดลงจากเดิม 1 – 9 เซนติเมตร ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับความสูงของระดับน้ำ

LIRT

รูปที่ 3 มาตรการบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำยังตอนบน

3) การขุดคลองลัดในแม่น้ำชี คลองลัดที่ศึกษาเพื่อเสนอเป็นทางเลือกมี 3 แห่ง ได้แก่ บริเวณบ้านคอนชะยอมใกล้อำเภอพนมไพร บริเวณบ้านเทพารักษ์ อำเภอพนมไพร และบริเวณบ้านหัวคำ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การขุดคลองลัดแต่ละแห่งมีผลทำให้ระดับน้ำสูงสุดลดลงได้น้อย เช่น กรณีการขุดคลองลัดกว้าง 200 เมตร จะลดระดับน้ำสูงสุดได้ประมาณ 0.07 - 0.12 เมตร เท่านั้น และยังมีผลเป็นระยะทางไม่ไกลนัก (20 - 30 กิโลเมตร) ทั้งนี้ เพราะอิทธิพลของน้ำที่จากระดับน้ำที่อยู่ด้านท้ายของคลองลัดแต่ละแห่งยังคงมีระดับเท่าเดิม

4) การปรับปรุงฝายในลำชีหลง ลำชีหลงเป็นลำน้ำที่แยกออกมาจากแม่น้ำชีบริเวณบ้านนางาม แล้วไหลไปออกลำน้ำชีที่บริเวณบ้านทรายมูล มีความยาวรวมทั้งสิ้นประมาณ 20 กิโลเมตร และมีความกว้างประมาณ 50 - 70 เมตร ปัจจุบันมีฝายคอนกรีตตั้งอยู่ตามลำชีหลง 5 แห่ง ความกว้างของฝายประมาณ 40 - 50 เมตร และมีความสูงประมาณ 2-3 เมตร สำหรับการปรับปรุงฝายโดยเปลี่ยนให้เป็นอาคารแบบประตูระบายน้ำเพื่อให้สามารถระบายน้ำได้มากและรวดเร็วขึ้น และกำหนดให้ประตูระบายน้ำแต่ละแห่งมีความกว้าง 70 เมตร จากผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง พบว่า การปรับปรุงดังกล่าวมีผลทำให้ระดับน้ำสูงสุดลดต่ำกว่าเดิมน้อย และไม่มีนัยสำคัญในทุกรอบปีของการเกิดน้ำหลาก

5) คันกันน้ำชี การก่อสร้างคันกันน้ำเป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งจะช่วยป้องกันพื้นที่ได้ แต่มาตรการนี้มีข้อควรพิจารณา คือ ปัญหาระดับน้ำท่วมภายนอกคันกันน้ำที่จะเพิ่มสูงขึ้น จะเป็นผลกระทบต่อพื้นที่บริเวณอื่นที่อยู่นอกคันกันน้ำ สำหรับพื้นที่ภายในคันกันน้ำจะมีปัญหาการระบายน้ำจากฝนที่ตกลงในพื้นที่ซึ่งอาจจะต้องใช้เครื่องสูบน้ำช่วยสูบน้ำออก นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาที่ดินที่จะใช้เป็นแนวคันกันน้ำอีกด้วย

คันกันน้ำริมแม่น้ำชีรวมทั้งลำน้ำยังฝั่งขวาเป็นแนวคิดที่ได้ศึกษาไว้นานแล้ว ในการศึกษาครั้งล่าสุด บริษัทที่ปรึกษาได้พิจารณาปรับปรุงแนวใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน โดยใช้แนวถนนเชื่อมหมู่บ้านต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นแนวคันกันน้ำ พื้นที่ป้องกันน้ำท่วมที่เสนอจะอยู่ด้านทิศใต้ของถนนสายเสลภูมิ-ยโสธร เป็นพื้นที่ระหว่างแม่น้ำชีและลำน้ำยัง แนวคันกันน้ำจะเริ่มต้นจากบ้านแห มาตามถนนเดชชาติซึ่งเป็นถนนที่อยู่ริมแม่น้ำชี ผ่านบ้านฝักกาดหญ้า บ้านหนองเลิง บ้านไชยวาน บ้านนาเวียง บ้านน้ำเที่ยง บ้านหนองจอกและบ้านสำโรง จากนั้นจะใช้แนวถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านไปบ้านกุดเรือ บ้านโพธิ์ชัน และข้ามลำชีหลงไปยังบ้านทรายมูลและสุดท้ายที่บ้านสระทอง บรรจบกับถนนสายเสลภูมิ-ยโสธร ซึ่งจะทำให้เกิดพื้นที่ปิดล้อมขนาดใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ภายในประมาณ 70,000 ไร่ ซึ่งหากจะให้เป็นคันกันน้ำถนนต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องถมพื้นที่ให้สูงขึ้นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนเดชชาติ

ในการวิเคราะห์ผลกระทบของคันกันน้ำชีที่มีต่อระดับน้ำท่วมที่จะเพิ่มสูงขึ้น ทางด้านนอกของคันกันน้ำ บริษัทที่ปรึกษาได้ผลสรุปว่าคันกันน้ำดังกล่าวจะมีผลทำให้ระดับน้ำสูงสุดในแม่น้ำชีที่บริเวณอำเภอเสลภูมิสูงขึ้น ดังนี้

- น้ำหลากที่จะเกิดขึ้นในรอบ 5 ปี จะทำให้ระดับน้ำสูงสุดเพิ่มขึ้น 0.70 เมตร
- น้ำหลากที่เกิดขึ้นในรอบ 10 ปี จะทำให้ระดับน้ำสูงสุดเพิ่มขึ้น 1.00 เมตร

381000mE.

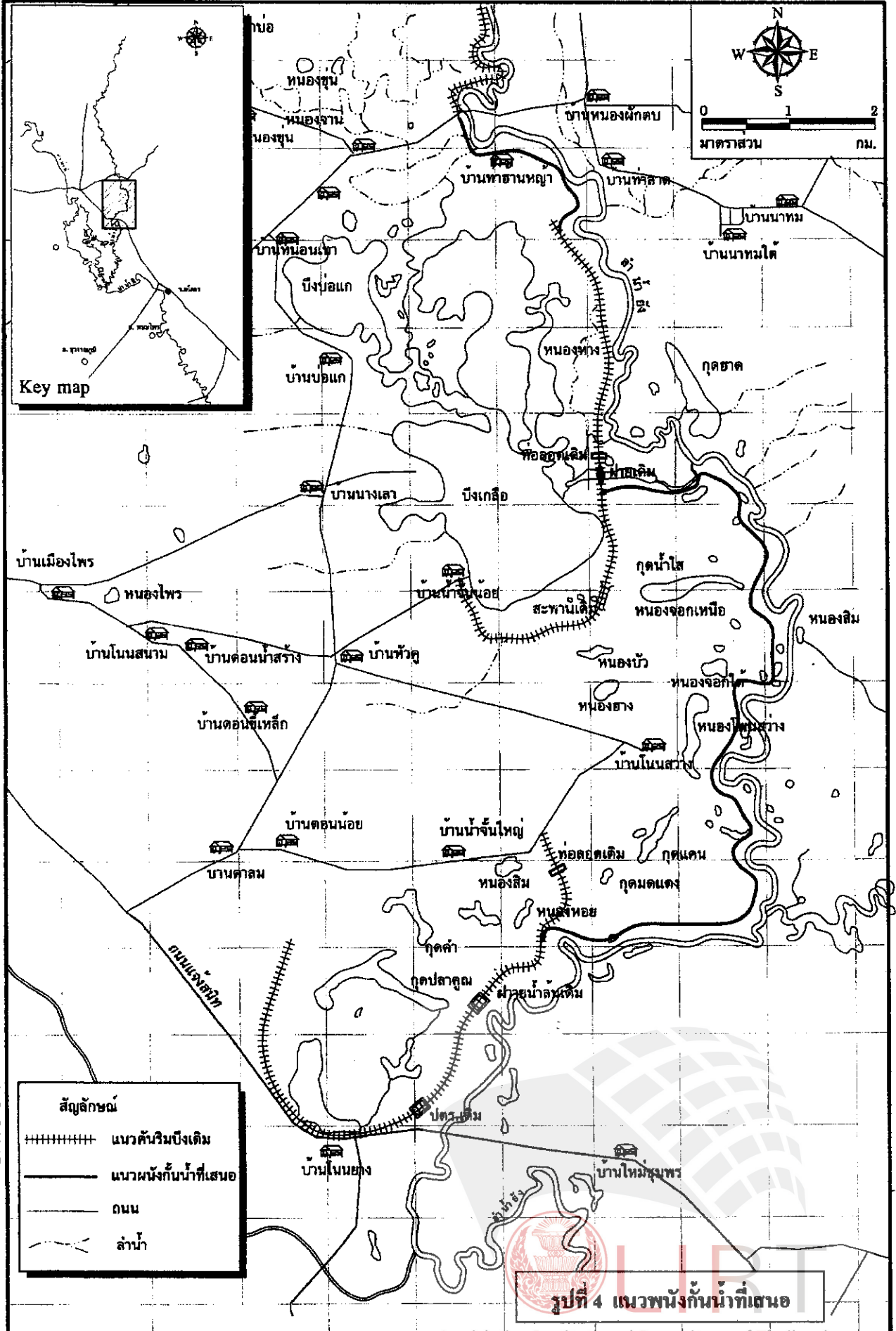
385000mE.

390000mE.

1775000mN.

1770000mN.

1765000mN.

- น้ำหลากที่เกิดในรอบ 20 ปี จะทำให้ระดับน้ำสูงสุดเพิ่มขึ้น 1.23 เมตร
- น้ำหลากที่เกิดในรอบ 50 ปี จะทำให้ระดับน้ำสูงสุดเพิ่มขึ้น 1.27 เมตร
- น้ำหลากที่เกิดในรอบ 100 ปี จะทำให้ระดับน้ำเพิ่มขึ้นถึง 1.37 เมตร

ทั้งนี้ เนื่องจากเกิดผลกระทบอย่างมากต่อพื้นที่อีกฝั่งหนึ่ง รวมทั้งพื้นที่ด้านเหนือน้ำและท้ายน้ำของพื้นที่ป้องกัน ซึ่งจะทำให้การสร้างคันกั้นน้ำริมแม่น้ำชีไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการ

6) การปรับปรุงขยายขนาดฝายไฮดรอลิก ฝายไฮดรอลิกเป็นฝายคอนกรีตและติดตั้งบานระบายน้ำ ซึ่งมีระดับสันฝาย + 119.0 เมตร ระดับน้ำทะเลปานกลาง (ระดับท้องน้ำ + 115.0 ม.รทก.) บานระบายเป็นแบบ Radial Gate จำนวน 8 บาน แต่สะพานมีความกว้าง 12.5 เมตร และสูง 7.75 เมตร จากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า ฝายไฮดรอลิกมีผลทำให้ระดับน้ำสูงสุดที่หน้าฝายเพิ่มขึ้นจากเดิมก่อนมีฝาย โดยระดับน้ำสูงสุดจะเพิ่มขึ้นระหว่าง 0.02 - 0.67 เมตร ที่รอบน้ำหลาก 2 - 100 ปี หากต้องการที่จะรักษาระดับน้ำให้สูงสุดมีค่าใกล้เคียงกับระดับน้ำสูงสุดก่อนมีการสร้างฝายไฮดรอลิก ต้องขยายความกว้างฝายให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันประมาณ 50-100 เมตร ดังนั้น จึงสมควรพิจารณาปรับปรุงฝายแห่งนี้ต่อไป

5.2 แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

พื้นที่ลุ่มบริเวณใกล้จุดบรรจบของลำน้ำยังกับแม่น้ำชี แม้ว่าในฤดูน้ำหลากจะมีน้ำปริมาณมากไหลมาท่วมจนเกิดความเสียหายแก่พืชผล แต่ครั้งถึงฤดูแล้งเกษตรกรมีความต้องการที่จะปลูกข้าวนาปรังเป็นการชดเชยให้มีรายได้บ้าง แต่กลับพบว่า ปริมาณน้ำที่มีในหน้าแล้งไม่เพียงพอแก่การปลูกพืชให้ได้ผล บางครั้งเกิดความเสียหายซ้ำอีกแต่คราวนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนน้ำ การร้องขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับเครื่องสูบน้ำ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เพียงพอที่จะให้ความช่วยเหลือได้ ส่วนการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เคยเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น กรมชลประทาน ปรากฏว่าเครื่องสูบน้ำส่วนหนึ่งได้ถ่ายโอนไปแล้ว และที่ยังเหลืออยู่ก็ไม่สามารถจัดหาช่วยเหลือตามที่ร้องขอได้ เพียงพอตามความต้องการ นอกจากนี้ แหล่งน้ำที่มีอยู่มีปริมาณน้ำจำกัด เพราะมีขนาดเล็กและตื้นเขิน รวมทั้งไม่มีแหล่งน้ำมาเพิ่ม กลุ่มเกษตรกรใน 4 ตำบลจึงร้องขอให้หน่วยงานราชการช่วยขุดลอกกุดลำน้ำ และแหล่งน้ำต่าง ๆ ที่ตื้นเขิน ให้มีขนาดใหญ่ขึ้นสามารถเก็บกักน้ำได้ในปริมาณมาก และจัดหาเครื่องสูบน้ำมาไว้ประจำในพื้นที่ให้มากขึ้น รวมทั้งพิจารณาการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อสูบน้ำจากแม่น้ำชีมาเพิ่ม

5.3 แนวทางการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

แนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและการขาดแคลนน้ำตามที่กล่าวมาแล้วนั้น อาศัยข้อมูลและมาตรการที่ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ของรายงานศึกษาความเหมาะสมโครงการบรรเทาอุทกภัยลุ่มน้ำยัง ซึ่งการศึกษาถึงวิธีการแก้ปัญหาจะเน้นการใช้โครงสร้างเป็นหลัก เช่น การขุดคลองลัด การทำพังกันน้ำ การขุดลอกขยายลำน้ำ การขยายช่องสะพาน รวมถึงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ซึ่งหากดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวแล้ว ผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านการเปลี่ยนแปลงของสภาพน้ำในลุ่มน้ำจะมีค่อนข้างมาก ดังนั้น มาตรการที่ไม่ใช้สิ่งก่อสร้างในด้าน

การบริหารน้ำอย่างบูรณาการตลอดลำน้ำควรพิจารณาดำเนินการให้ครอบคลุมครบถ้วนและมีความชัดเจน ก่อนการตัดสินใจดำเนินการด้วยวิธีการใช้สิ่งก่อสร้างดังกล่าว

สำหรับลำน้ำยังในช่วงพื้นที่ตอนบน ได้แก่ พื้นที่เหนือทางหลวง หมายเลข 23 ไปทางต้นน้ำซึ่งไม่ได้รับอิทธิพลจากสภาวะน้ำอืดเอ่อของแม่น้ำชี ในขณะที่พื้นที่สองฝั่งลำน้ำยังตอนล่าง ได้รับอิทธิพลจากการอืดเอ่อของแม่น้ำชีโดยตรง ดังนั้น การบริหารจัดการน้ำในกลุ่มน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมทั้งสองส่วนจะต้องมีความแตกต่างตามมาตรการที่ใช้ในการแก้ไข ดังนี้

1) **พื้นที่ตอนบน** ตามข้อเสนอมีทางเลือกของมาตรการบรรเทาปัญหาน้ำท่วม กำหนดให้มีการขุดคลองผันน้ำ การขยายขนาดช่องเปิดสะพานข้ามแม่น้ำยัง 3 แห่ง การขุดคลองลัดน้ำ การปรับปรุงฝายในลำน้ำ 2 แห่ง การสร้างอ่างเก็บน้ำที่ต้นน้ำ การก่อสร้างคันกันน้ำทั้งสองฝั่ง และการขุดขยายลำน้ำยัง โดยแต่ละทางเลือกสามารถลดระดับน้ำท่วมของแม่น้ำยังได้มากบ้างน้อยบ้าง ตามแต่ละประเภทของงาน ซึ่งทางเลือกเหล่านี้ ในแง่ของการบริหารจัดการคงไม่สามารถชี้ขาดให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังได้ เนื่องจากแต่ละวิธีการมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มน้ำตลอดสาย กล่าวคือ ประโยชน์ที่ได้สามารถลดระดับน้ำท่วมในพื้นที่กลุ่มน้ำตอนบนได้ แต่ปริมาณน้ำที่ไหลจะมีความเร็วและแรงมากกว่าเดิม ย่อมส่งผลให้พื้นที่ตอนล่างได้รับเดือดร้อนมากขึ้นซึ่งในประเด็นนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำไปสู่การพิจารณาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ พิจารณาให้ความเห็นเป็นลำดับแรกก่อนแล้วนำมาปรับแก้ให้มีผลกระทบตลอดลำน้ำให้เหลือน้อยที่สุด และนำไปดำเนินการขอข้อคิดเห็นร่วมกันตลอดกลุ่มน้ำต่อไป

2) **พื้นที่ตอนล่าง** เป็นพื้นที่ที่อยู่ในอิทธิพลของแม่น้ำชี จากการศึกษาถึงความเหมาะสมซึ่งได้เสนอทางเลือกของมาตรการบรรเทาปัญหาน้ำท่วม โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงเกณฑ์การจัดการน้ำของอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์และเขื่อนลำปาว การปรับปรุงขยายช่องสะพานข้ามแม่น้ำชี 4 แห่ง การขุดคลองลัดแม่น้ำชีการปรับปรุงฝายลำชีหลง และการปรับปรุงฝายโสรซ ซึ่งเป็นเรื่องของการดำเนินการในแม่น้ำชีทั้งสิ้น ดังนั้น การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมของกลุ่มน้ำยังตอนล่างควรจะดำเนินการควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในกลุ่มน้ำชีด้วย อย่างไรก็ตาม ในขั้นตอนของการแก้ปัญหาน้ำท่วมกลุ่มน้ำยังตอนล่างนั้นต้องใช้มาตรการที่ไม่ใช้สิ่งก่อสร้างก่อนเป็นอันดับแรก ด้วยการกำหนดการใช้ที่ดินบริเวณที่อยู่ในอิทธิพลของน้ำท่วมเป็นประจำ บริเวณจุดบรรจบของแม่น้ำยังและแม่น้ำชีให้ชัดเจน และจัดทำบัญชีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ในกรณีที่เกิดน้ำท่วมผิดไปจากการท่วมตามปกติ เพื่อให้สามารถนำไปสู่การหามาตรการช่วยเหลือเป็นกรณีๆ โดยมอบให้จังหวัดดำเนินการต่อไปได้

การนำทางเลือกต่าง ๆ ที่เสนอข้างต้นกำหนดเป็นแผนงานดำเนินการตลอดทั้งลำน้ำยังสามารถพิจารณาให้มีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน ควบคู่ไปกับแผนงานของการป้องกันและบรรเทา น้ำท่วมในลำน้ำชีได้ โดยต้องพิจารณาถึงยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำของกลุ่มน้ำชีเป็นหลัก ซึ่งยุทธศาสตร์นี้ มีการกำหนดไว้โดยคณะอนุกรรมการกลุ่มน้ำชี ประกอบด้วย อนุกรรมการจากทุกภาค ร่วมเป็นกรรมการ โดยแผนงานการแก้ไขปัญหาระดับน้ำชีมีการกำหนดจากระดับพื้นที่ คือ ระดับตำบล

ร่วมเป็นกรรมการ โดยแผนงานการแก้ไขปัญหารองน้ำมีการกำหนดจากระดับพื้นที่ คือ ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และแผนรวมเป็นระดับลุ่มน้ำ ซึ่งแผนงานโครงการได้พิจารณาถึงความสอดคล้อง ประสานประโยชน์ร่วม โดยมีผลกระทบต่อน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย รวมถึงการบริหารจัดการน้ำของแต่ละทางเลือกให้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกำหนดแผนงานโครงการในเชิงบูรณาการในทุกระดับตลอดลุ่มน้ำ ดังนั้น เมื่อโครงการใดได้รับงบประมาณดำเนินการก่อสร้างได้ก่อน จะต้องมีการต่อเนื่องรองรับต่อไปอย่างครบถ้วน การดำเนินงานตามแผนงานนี้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด เพราะทุกจังหวัดจะต้องส่งแผนการดำเนินการเรื่องน้ำให้คณะกรรมการลุ่มน้ำชี้ให้ความเห็นชอบ ก่อนการเสนอของบประมาณดำเนินการให้กับแต่ละหน่วยงานต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

6. สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการพิจารณาศึกษาการแก้ปัญหาหน้าท่วมในลุ่มน้ำยัง โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล และศึกษาจากผลการศึกษามีอยู่ และจากการเดินทางไปรับฟังการบรรยายสรุปและศึกษาดูงานในพื้นที่ คณะอนุกรรมการฯ มีข้อสรุปสำหรับการแก้ปัญหาหน้าท่วมอย่างยั่งยืน โดยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

6.1 การแก้ปัญหาหน้าท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำยังตอนล่าง บริเวณใกล้จุดบรรจบกับลำน้ำชี ซึ่งเป็นบริเวณที่มีราษฎรเรื่องร้องเรียน ไม่ควรใช้วิธีก่อสร้างพนังกั้นน้ำ ปิดล้อมพื้นที่ทั้งหมด เนื่องจากเป็นที่ลุ่มต่ำต้องสร้างคันพังกั้นที่มีความสูงมาก และเมื่อก่อสร้างพังกั้นแล้วจะทำให้น้ำในลำน้ำมีระดับสูงมากขึ้นและเกิดผลกระทบรุนแรงกับพื้นที่บริเวณดังกล่าวและพื้นที่ทางด้านท้ายน้ำลงไป โดยบริเวณอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จะต้องประสบกับปัญหาหน้าท่วมที่มีความรุนแรงมากกว่าเดิม

การแก้ปัญหาที่เหมาะสม ได้แก่ การปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ กล่าวคือ ในบริเวณที่ลุ่มต่ำมาก ควรกำหนดให้เป็นพื้นที่เสี่ยงภัย ในปีปกติน้ำไหลมาไม่มากจะเพาะปลูกได้ตามปกติ ในปีที่น้ำท่วมมากไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตนาปีได้ ให้จัดหาแหล่งน้ำและเครื่องสูบน้ำเพื่อการปลูกข้าวนาปรังทดแทน นอกจากนี้ มีหลายปีน้ำท่วมพอประมาณแต่หากน้ำลดลงเร็วจะไม่เกิดความเสียหายมากนัก จึงควรควบคุมดูแลไม่ให้มีการก่อสร้างที่เป็นอุปสรรคขวางทางระบายน้ำ เช่น ถนน ควรมีช่องเปิดระบายน้ำให้มากพอ สะพานควรมีความกว้างของช่องเปิดให้เพียงพอ การสร้างอาคารต่าง ๆ ขวางทางน้ำ เช่น ฝายหรือประตูระบายน้ำ ต้องออกแบบไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำออกจากพื้นที่ อยากรื้อถอนตาม เพื่อการแก้ปัญหาการเกิดน้ำท่วมบริเวณนี้ให้ชัดเจนเห็นควรเร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในลุ่มน้ำชี ดังมาตรการใช้สิ่งก่อสร้างตามผลการศึกษาที่ได้เสนอแนะไว้พร้อมกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในลุ่มน้ำยัง

6.2 จัดทำแผนเพื่อขุดลอกแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่น ซีหลง กุดต่าง ๆ ให้มีขนาดและความลึกมากพอที่จะเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้งเพื่อเป็นการชดเชย และพิจารณาการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เพื่อสูบน้ำจากลำน้ำชีมาเพิ่ม ทั้งนี้ โดยตระหนักว่าปริมาณน้ำที่สูบจากลำน้ำชีในฤดูแล้งนั้นมีปริมาณที่จำกัด เนื่องจากเป็นปริมาณน้ำที่ระบายมาจากอ่างเก็บน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์ และเขื่อนลำปาว จึงต้องมีการจัดสรรแบ่งปันกันอย่างระมัดระวังด้วย

6.3 พื้นที่ด้านเหนือขึ้นไปในบางจุดสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวยให้สร้างพังกั้นน้ำได้ และเกิดผลกระทบไม่มากนัก อาจพิจารณาก่อสร้างพังกั้นน้ำได้ พังกั้นน้ำดังกล่าว คือ พังกั้นน้ำฝั่งขวาของลำน้ำยัง ตั้งแต่บ้านฮ้านหญ้าจนถึงกุดปลาคูณ ความยาวประมาณ 24 กิโลเมตร

6.4 ขุดคลองลัดบริเวณบ้านฮ้านหญ้า เพื่อช่วยให้การระบายน้ำในลำน้ำยังผ่านบริเวณดังกล่าว มีเส้นทางตรงไม่อ้อม คดเคี้ยวไปตามลำน้ำ จะช่วยให้ลดระดับน้ำที่เอ่อสูงขึ้นในขณะน้ำหลากได้มาก

6.5 ปรับปรุงเกณฑ์การจัดการน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์และเขื่อนลำปาว แม้ว่าพื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งควบคุมโดยเขื่อนอุบลรัตน์และเขื่อนลำปาวรวมกันจะมีเพียง 18,049 ตารางกิโลเมตร แต่ยังมีพื้นที่ลุ่มน้ำท้ายเขื่อนอีก 29,400 ตารางกิโลเมตร ที่เขื่อนทั้งสองไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น การปรับปรุงเกณฑ์การจัดการน้ำของเขื่อนแม้จะมีผลต่อบริเวณพื้นที่เป้าหมายไม่มากนัก แต่จะสามารถช่วยได้ส่วนหนึ่ง ทั้งนี้ การปรับปรุงเกณฑ์การจัดการน้ำของเขื่อนมิได้หมายถึง จะต้องพร่องน้ำในอ่างเก็บน้ำจนหมด เพื่อให้มีที่ไว้รองรับน้ำหลากเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงการคำนึงถึงความต้องการในด้านต่าง ๆ ทุกด้าน ทั้งด้านชลประทาน การอุปโภคบริโภค การผลิตไฟฟ้า และการบรรเทาอุทกภัย ซึ่งหากมีเกณฑ์การจัดการน้ำที่เหมาะสมจะช่วยป้องกันมิให้น้ำในอ่างเก็บน้ำสูงเกินไปในช่วงต้นฤดูฝน การเกิดน้ำหลากลงอ่างเก็บน้ำในปริมาณมากแล้วจึงระบายน้ำในนั้นออกมาโดยฉับพลัน จะทำให้เกิดน้ำท่วมด้านท้ายน้ำอย่างรุนแรง ดังนั้น การปรับปรุงเกณฑ์การจัดการน้ำจะช่วยลดอุทกภัยให้กับพื้นที่ทางด้านท้ายเขื่อนได้ เช่น อำเภอภมกลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น

6.6 การบริหารโครงการแบบบูรณาการ โดยการนำแผนงานโครงการที่สรุปจากผลการศึกษาที่จะนำไปดำเนินการต่อนั้น ต้องนำโครงการเหล่านี้ไปสู่การพิจารณาการจัดลำดับความสำคัญและเข้าแผนบริหารจัดการลุ่มน้ำภายใต้การดูแลของคณะกรรมการลุ่มน้ำซึ่งมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากทุกภาคทุกส่วนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย และจะเป็นการสร้างการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย ให้สามารถลดข้อขัดแย้งในการดำเนินการตามโครงการได้เป็นอย่างดี

6.7 การมอบหมายงานโครงการให้หน่วยงานรับผิดชอบ ประกอบด้วย งานบุคคลอกต่าง ๆ ควรมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ งานพนักงานน้ำ งานบุคคลองสัตว์ควรมอบหมายให้กรมชลประทานเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนงานบูรณาการแผนงานผ่านคณะกรรมการลุ่มน้ำควรมอบหมายให้กรมทรัพยากรน้ำเป็นผู้ประสานงาน สำหรับการสำรวจออกแบบรายละเอียดโครงการต่าง ๆ ควรมอบหมายให้กรมชลประทานเป็นเป็นผู้รับผิดชอบ

เอกสารอ้างอิง

1. รายงานการศึกษาคความเหมาะสมโครงการบรรเทาอุทกภัยลุ่มน้ำยังของกรมชลประทาน
จัดทำโดย บริษัท เซ้าท์อีสท์เอเชียเทคโนโลยี จำกัด และบริษัทเอ็นแคคคอนซัลแตนท์ จำกัด กันยายน
2546 กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ก.

สำเนาหนังสือร้องเรียนถึงคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand

17

27

กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป
คำกักรรมาธิการ ๑ คำกักรรมาธิการวุฒิสภา
วันที่ 15 ธ.ค. 46
วันที่ 15 ธ.ค. 46
ผู้กักรรมาธิการวุฒิสภา
กษัตริย์

ที่ พิเศษ/2546

องค์การบริหารส่วนตำบลนางาม
ต.นางาม อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด
45120

15 กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ช่วยเหลือการแก้ปัญหาหน้าท่วมแบบยั่งยืน

เรียน ท่าน สว.นิวัฒน์ พันธุ์ ประธานกรรมการ การเกษตรและสหกรณ์

ด้วยตำบลนางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และ อบต. 4 ตำบล คือ นางาม ขาว นาเลิง เมืองไพร เนื้อที่ทำการเกษตรประมาณ 200,000 - 300,000 ไร่ ได้ประสบภัยน้ำท่วมมาโดยตลอด ตั้งแต่ พ.ศ. 2543-2546 รวม ระยะเวลา 4 ปี ซ้อน ที่นาของราษฎร เฉพาะ ตำบลนางาม รวมประมาณ 43,700 ไร่เศษ ได้รับความเสียหายจากน้ำในลำน้ำยังและแม่น้ำชี วิธีแก้ไขคือจะต้องมีการทำนังกั้นน้ำทั้งสองสาย จึงจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้ ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์มาซึ่งท่าน เพื่อประสานปัญหาส่งไปยังรัฐบาล เพื่อจัดหางบประมาณมาช่วยเหลือในการแก้ปัญหาในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายการุณลักษณ์ มณีเรือง)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม

(นายเต็ม ชื่นชม)
กำนันตำบลนางาม

LIRT

ที่ ๔๕๓๕ / ๒๕๖๖

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

36

เรื่อง ขอส่งเรื่องร้องเรียนเพื่อพิจารณา

เรียน ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม ที่พิเศษ/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖

ด้วยคณะกรรมการการคมนาคม วุฒิสภา ซึ่งดำเนินภารกิจในการพิจารณาศึกษาเรื่องที่เกี่ยวกับการสื่อสารโทรคมนาคม การคมนาคม ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ติดตามการดำเนินงานตามนโยบายการส่งเสริมและการพัฒนาด้านการสื่อสารโทรคมนาคม การคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ รวมถึงสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้รับหนังสือร้องเรียน จากองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ช่วยเหลือการแก้ปัญหา น้ำท่วมแบบยั่งยืน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ปัญหาน้ำท่วมดังกล่าว สร้างความเสียหายต่อพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร และได้พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางามที่เสนอให้ทำพังกันลำน้ำยังและแม่น้ำชีทั้งสองฝั่ง ซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่ของกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนั้น คณะกรรมการจึงมีมติเห็นควรส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวมายังคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์เพื่อพิจารณาดำเนินการ อนึ่ง คณะกรรมการได้ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนางาม ได้ส่งหนังสือร้องเรียนมายังคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศรีเมือง เจริญศิริ)

ประธานคณะกรรมการการคมนาคม วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๑

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๓๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๗๐ - ๗๒

LIRT

ศูนย์ทนายความเพื่อประชาชน
 สำนักงานทนายความ ๑ สำนักงานทนายความที่ ๑
 ชั้น ๑๑ อาคาร ๑๑ ชั้น ๑๑
 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10310

ที่ พิเศษ/2546

องค์การบริหารส่วนตำบลนางาม
 ต.นางาม อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด
 45120

15 กันยายน 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ช่วยเหลือการแก้ปัญหาหน้าท่วมแบบยั่งยืน

เรียน ท่าน สว.ศรีเมือง เจริญศิริ ประธานกรรมการ การคมนาคม

ด้วยตำบลนางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และ อบต. 4 ตำบล คือ นางาม ขาว นาเลิง เมืองไพร เนื้อที่ทำการเกษตรประมาณ 200,000 - 300,000 ไร่ ได้ประสบภัยน้ำท่วมมาโดยตลอด ตั้งแต่ พ.ศ. 2543-2546 รวม ระยะเวลา 4 ปี ซ้ำกัน ที่นาของราษฎร เฉพาะ ตำบลนางาม รวมประมาณ 43,700 ไร่เศษ ได้รับความเสียหายจากน้ำในลำน้ำยังและแม่น้ำชี วิธีแก้ไขคือจะต้องมีการทำพังกั้นน้ำทั้งสองสาย จึงจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้ ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อประสานปัญหาส่งไปยังรัฐบาล เพื่อจัดหางบประมาณมาช่วยเหลือในการแก้ปัญหาในครั้งนี้อย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายการุณลักษณ์ มณีเรือง)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม

(นายเดิม ชื่นชม)

กำนันตำบลนางาม

LIRT

ด่วนมาก

30

ที่ ๓๕๖๕ - ๓๕๖๗ / ๒๕๕๖

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ช่วยเหลือการแก้ปัญหาหน้าท่วมแบบยั่งยืน

- เรียน ๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๓๙๖๕/๔๖)
๒. อธิบดีกรมชลประทาน (๓๙๖๖/๔๖)
๓. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ (๓๙๖๗/๔๖)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือร้องเรียนของนายการุณลักษณ์ มณีเรือง นายกองค้การบริหาร ส่วนตำบลนางามและนายเต็ม ชื่นชม กำนันตำบลนางาม เรื่องขอความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือการแก้ปัญหาหน้าท่วมแบบยั่งยืน ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ได้รับหนังสือร้องเรียนจาก นายการุณลักษณ์ มณีเรือง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลนางาม และนายเต็ม ชื่นชม กำนันตำบล นางาม เพื่อขอให้คณะกรรมการฯ ให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วมแบบยั่งยืนเนื่องจาก ราษฎรในเขตตำบลนางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม ขวาว นาเลิง และเมืองไพร ประสบภัยน้ำท่วมมาโดยตลอดเป็นเหตุให้นาได้รับความเสียหาย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ คณะกรรมการฯ มีความประสงค์ขอทราบข้อมูลและข้อเท็จจริง ตลอดจน แนวทางในการแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรต่อกรณีดังกล่าวและหากผลความก้าวหน้าเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้คณะกรรมการฯ ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและคณะกรรมการฯ หวังว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิวัฒน์ พันธุ์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๖๗๐ , ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๓๕ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๗๐ - โทร. ๐๒๒๕๒๕, ๐๒, ๕๖
วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖
ที่
ตรวจ (ขอ.กลุ่มฯ โทร. ๐๒๒๕๒๕, ๐๒, ๕๖)

ที่ ทส 0602-1 7037

กรมทรัพยากรน้ำ
 49 ถนนพระราม 6 ซอย 30
 เขตพญาไท กทม. 10400

/ ๘ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ช่วยเหลือการแก้ปัญหาน้ำท่วมแบบยั่งยืน จังหวัดร้อยเอ็ด

เรียน ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือวุฒิสภา ที่ 3967/2546 ลงวันที่ 29 กันยายน 2546

ตามหนังสืออ้างถึงวุฒิสภา ได้มีหนังสือถึงกรมทรัพยากรน้ำ ขอทราบข้อมูลและแนวทางในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎร เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตร ประมาณ 300,000 ไร่ ในเขตตำบลนางาม อำเภอเสถภูมิ และในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม ขวาว นาเลิง และเมืองไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ถูกน้ำท่วมซ้ำซาก 4 ปีติดต่อกันเป็นเหตุให้ราษฎรได้รับความเสียหาย นั้น

กรมทรัพยากรน้ำ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า แนวทางในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่สามารถดำเนินการได้โดยใช้มาตรการไม่ใช่สิ่งก่อสร้างและมาตรการใช้สิ่งก่อสร้างประกอบกัน คือ

- มาตรการ ไม่ใช่สิ่งก่อสร้างประกอบด้วยมาตรการ การวางแผนผังเมือง การใช้ประโยชน์ที่ดิน การปรับปรุงเกณฑ์จัดการน้ำในอ่างเก็บน้ำ และการลาดการณและการเตือนภัย
- มาตรการ ใช้สิ่งก่อสร้าง ประกอบด้วย การปรับปรุงแม่น้ำและคันป้องกันน้ำล้นตลิ่ง และการปรับปรุงระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำในพื้นที่ เป็นต้น

ส่วนกรณีการทำนังกั้นน้ำทั้งลำน้ำยังและแม่น้ำชี กรมทรัพยากรน้ำมีความเห็นเบื้องต้นว่า การทำนังกั้นน้ำเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ดังกล่าว เป็นการบีบบังคับให้น้ำอยู่เฉพาะแต่ในลำน้ำเท่านั้น อาจมีผลกระทบต่อพื้นที่บริเวณอื่นๆ ได้ อย่างไรก็ตาม กรมทรัพยากรน้ำจะทำการศึกษาแผนรวมของกลุ่มน้ำชี ซึ่งจะรวมถึงพื้นที่ที่มีปัญหาในปัจจุบันประมาณ 2547 นี้ และจะได้นำโครงการที่เสนอมาศึกษาในรายละเอียดอีกครั้งหนึ่งหากมีความเหมาะสมจะได้บรรจุโครงการไว้ในแผนรวมกลุ่มน้ำชี ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินการ โครงการต่างๆ ที่สามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

 (นายวิรัตน์ ขาวอุปถัมภ์)
 รองอธิบดี รักษาการแทน
 อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

ศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ

โทร. 0 2298 5707

โทรสาร 0 2298 5707

ภาคผนวก ข.
ตำนานแต่งตั้งคณะกรรมการฯ

คำสั่ง

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

ที่ ๔/๒๕๔๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๖ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๔๕ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘๒ วรรคสี่ และข้อ ๘๓ วรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา จึงมีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน สำหรับกรณีพื้นที่บริเวณลำน้ำยังบรรจบแม่น้ำชี จังหวัดร้อยเอ็ด และกรณีพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำยมในเขตจังหวัดสุโขทัย ซึ่งอนุกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายปราโมทย์ ไม้กลัด	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายเกษม ชัยสิทธิ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นายจำเริญ จิตรธ	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๔. นายวีระพล วัชรประทีป	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๕. นายนิวัฒน์ พันธุ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๖. นายพรหมจรรย์ รัตนเศรษฐ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๗. นายชัยวัฒน์ ปรีชาวิทย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๘. นายกฤษฎา สุทธิพิศาล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๙. นายกมลพร หัสรังค์	อนุกรรมการ
๑๐. นายวิรัตน์ ขาวอุปถัมภ์	อนุกรรมการ
๑๑. นายธีรวัฒน์ ตั้งพานิชย์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นายอนุสรณ์ เกษมวรรณ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นางสาวพนิดา ้วยวุฒิ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

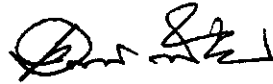

LIRT

ให้คณะกรรมการการฯ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษาข้อมูลต่าง ๆ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง แล้ววิเคราะห์หาแนวทางแก้ปัญหาที่ร่วมพื้นที่ทำการเกษตร ดังกล่าวแบบยั่งยืน โดยมีอำนาจออกคำสั่งเรียกเอกสาร ข้อมูล หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นในเรื่องที่พิจารณาศึกษาได้ตามที่เห็นสมควร แล้วรายงานผลการศึกษาต่อ คณะกรรมการการฯ ต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๖

(นายนิวัฒน์ พันธุ์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

คำสั่ง

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๖/๒๕๕๖

เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วม
พื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน เพิ่มเติม

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ที่ ๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน แล้วนั้น ประธานคณะอนุกรรมการฯ มีความประสงค์ขอแต่งตั้งอนุกรรมการฯ เพิ่มเติม จำนวน ๑ คน คือ นายสมบูรณ์ ทองบุราณ

ฉะนั้น อาศัยมติของคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ จึงมีมติแต่งตั้ง นายสมบูรณ์ ทองบุราณ ให้ดำรงตำแหน่งอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

(นายนิวัฒน์ พันธุ์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

คำสั่ง

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๘/๒๕๔๗

เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาน้ำท่วม
พื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน (เพิ่มเติม)

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ที่ ๔/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน แล้วนั้น ประธานคณะกรรมการฯ มีความประสงค์ขอแต่งตั้งอนุกรรมการฯ เพิ่มเติม จำนวน ๑ คน คือ นายชัยวัฒน์ ปรินาวิทย์

ฉะนั้น อาศัยมติของคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงมีมติแต่งตั้ง นายชัยวัฒน์ ปรินาวิทย์ ให้ดำรงตำแหน่งอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗

(นายนิวัฒน์ พันธุ์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

LIRT

คำสั่ง

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๑๑/๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วม
พื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน (เพิ่มเติม)

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ที่ ๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาหน้าท่วม พื้นที่การเกษตรแบบยั่งยืน แล้วนั้น ประธานคณะอนุกรรมการฯ มีความประสงค์ขอแต่งตั้ง อนุกรรมการฯ เพิ่มเติม จำนวน ๑ คน คือ นายสุทธิพงษ์ คุณทอง

ฉะนั้น อาศัยมติของคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงมีมติแต่งตั้ง นายสุทธิพงษ์ คุณทอง ให้ดำรงตำแหน่งอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายนิวัฒน์ พันธุ์)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

LIRT

ภาคผนวก ค.
สรุปรายงานการเดินทางดูงานในพื้นที่

สรุปผลการตรวจราชการ

ของ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

เพื่อการแก้ไขปัญหาอุทกภัยลุ่มน้ำยัง ในเขตพื้นที่ 4 ตำบล อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

วันที่ 13 มกราคม 2547

ตามที่คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ซึ่งประกอบด้วย นายวีรพล วัชรประทีป สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดนครราชสีมา นายอุทัยพันธ์ สงวนเสริมศรี สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสุรินทร์ และนายชัยวัฒน์ ปรีชาวิทย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ นายกฤษฎา สุทธิพิศาล ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการฯ พร้อมคณะ ได้เดินทางไปตรวจราชการในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด วันที่ 13 มกราคม 2547 เพื่อรับฟังปัญหาและแนวทางการแก้ไขแบบยั่งยืนของการเกิดอุทกภัยซ้ำซากในเขตลุ่มน้ำยัง(ตอนล่าง) ในพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลเมืองไพร ตำบลนาเลิง ตำบลขวาว และตำบลนางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีรายละเอียดสรุปดังนี้

1. รับฟังบรรยายสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเกิดอุทกภัยลุ่มน้ำยัง(ตอนล่าง) ในเขตพื้นที่ 4 ตำบล ของอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ณ โครงการชลประทานร้อยเอ็ด โดย นายประดิษฐ์ พรหมบุตร หัวหน้าโครงการชลประทานร้อยเอ็ด และ นายนิรันดร์ นาคทับทิม หัวหน้าโครงการชลประทานยโสธร
2. เดินทางไปตรวจพื้นที่และรับฟังปัญหาการเกิดอุทกภัยจากรายการในพื้นที่ตำบลขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลขวาว มีราษฎรร่วมชี้แจงเสนอแนะปัญหา ประมาณ 80 คน
3. เดินทางไปตรวจพื้นที่และรับฟังปัญหาการเกิดอุทกภัยจากรายการในพื้นที่ตำบลนางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม โดยมีราษฎรร่วมชี้แจงเสนอแนะปัญหา ประมาณ 65 คน

ซึ่งสรุปข้อเสนอแนะที่ราษฎรต้องการในการแก้ไขปัญหาของอุทกภัยในพื้นที่ได้ดังนี้

1. ก่อสร้างคันพังกั้นน้ำยังคงจากเดิม
2. ขุดขยายลำน้ำยังและมาตรการอื่นเพื่อลดระยะเวลาการท่วมของน้ำ
3. ก่อสร้างประตูระบายน้ำบริเวณปากลำน้ำที่ไหลลงลำน้ำยัง เพื่อป้องกันและควบคุมปริมาณน้ำเข้า-ออกในฤดูฝน
4. เครื่องสูบน้ำเพิ่มเติมสำหรับการทำนาปรังหลังน้ำลด
5. ต้องการแหล่งเก็บกักน้ำและระบบกระจายน้ำสำหรับการปลูกพืชในฤดูแล้งให้เพียงพอ(เน้นข้าวนาปรัง) เต็มพื้นที่ ชดเชยฤดูฝน

(โครงการชลประทานร้อยเอ็ด สำนักชลประทานที่ 6)

คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอย่างยั่งยืนดูงานในพื้นที่
วันที่ 13 มกราคม 2547

การรับฟังข้อคิดเห็นจากเกษตรกร ตำบลขวาว

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

การรับฟังข้อคิดเห็นจากเกษตรกร ตำบลนางาม

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ภาคผนวก ง.
สรุปผลการประชุมการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด

สรุปผลการดำเนินการ
เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยซ้ำซากในเขตลุ่มน้ำยังตอนล่าง
พื้นที่ 4 ตำบล อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

---

1. วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2547 จังหวัดร้อยเอ็ด มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ รอ. 0016.2/2372 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547 เรื่อง การประชุมเตรียมการแก้ไขปัญหาอุทกภัยระยะยาวในเขตพื้นที่ อำเภอเสลภูมิ ขอเชิญประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในเวลา 13.30 น. ณ ห้องประชุม 2 ศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด นายอำเภอเสลภูมิ, นายองค์การบริหารส่วนตำบล, ปลัดตำบล และผู้นำชุมชน ของทั้ง 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลนางาม, ตำบลขวาว, ตำบลนาเลิง, ตำบลเมืองไพรและตำบลบึงเกลือ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมี นายประคิษฐ์ กิ่งโก้ รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นประธานในที่ประชุม

มติที่ประชุมเห็นด้วยในแนวทางที่โครงการชลประทานร้อยเอ็ดเสนอ ตามแผนงานพัฒนาและบรรเทาอุทกภัยในระยะสั้น โดยเน้นการจัดหาแหล่งน้ำ สนับสนุนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (เน้นนาปรัง) ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) การประกาศให้พื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลขวาว, ตำบลนาเลิงและตำบลนางาม เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม โดยมีมาตรการในการให้ความช่วยเหลือในฤดูฝนที่ชัดเจน ซึ่งจังหวัดร้อยเอ็ดจะได้จัดประชุมหารือ และขอมติ กับราษฎรในแต่ละตำบลในคราวต่อไป

(2) การพัฒนาแหล่งน้ำโดยการขุดลอกลำน้ำชีหลงตลอดแนว, กุด, หนอง และบึงต่างๆ ในเขตตำบลนางาม, ตำบลนาเลิง และตำบลขวาว เพื่อกักเก็บน้ำให้เต็มพื้นที่ พร้อมก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ขาดแคลน

(3) ก่อสร้างประตูระบายน้ำบริเวณปากลำน้ำที่ไหลลงลำน้ำยัง เพื่อป้องกันและควบคุมปริมาณน้ำเข้า - ออกในฤดูฝน

(4) ก่อสร้างสถานีสูบน้ำบ้านแห่ ตำบลนาเลิงบริเวณฝั่งตรงข้ามบ้านนางาม ตำบลบึงงาม กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อสูบน้ำจากลำน้ำชีเข้ามาเติมในลำชีหลงในช่วงฤดูแล้ง น้ำขาดแคลน

(5) จัดหาเครื่องสูบน้ำ ขนาด 8 นิ้ว ไว้ประจำที่องค์การบริหารส่วนตำบล

(6) ก่อสร้างคันพนังกันน้ำยังต่อเชื่อมจากคันพนังเดิมถึงกุดปลาชุม

(7) การแก้ไขการไหลเอ่อของน้ำในกุดปลาชุมลงสู่ตอนล่าง

ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยและให้ดำเนินการแบบบูรณาการ โดยให้หน่วยงานที่มีความพร้อมสามารถสนับสนุนงบประมาณและดำเนินการได้ ตามกรอบแนวทางการดำเนินการ และบัญชีรายชื่อโครงการที่โครงการร้อยเอ็ดประสานงานและจัดการประชุม ในที่ประชุมได้สั่งการให้โครงการชลประทานชลประทานร้อยเอ็ด ประสานงานและจัดประชุมในพื้นที่แต่ละตำบล

เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินการและรับฟังความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะ จากรายการในแต่ละ
ตำบลในคราวต่อไป

2. วันที่ 2 มีนาคม 2547 หัวหน้าโครงการชลประทานร้อยเอ็ด ได้เข้าพบนายอำเภอเสลภูมิ
และร่วมการประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อหารือกำหนดวันประชุมราษฎรในพื้นที่
เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ ตามนโยบายจังหวัดร้อยเอ็ด

3. วันที่ 10 มีนาคม 2547 หัวหน้าโครงการชลประทานร้อยเอ็ด ได้ประสานงานกับองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ทั้ง 4 แห่ง เพื่อหารือกำหนดวัน เวลา สถานที่ประชุมราษฎรในแต่ละแห่งให้
ชัดเจน

4. วันที่ 17 มีนาคม 2547 หัวหน้าโครงการชลประทานร้อยเอ็ด ได้นำเรียนผู้ว่าราชการ
จังหวัดร้อยเอ็ดแจ้งกำหนดการประชุม และลงนามหนังสือเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุม

โครงการชลประทานร้อยเอ็ด

17 มีนาคม 2547

